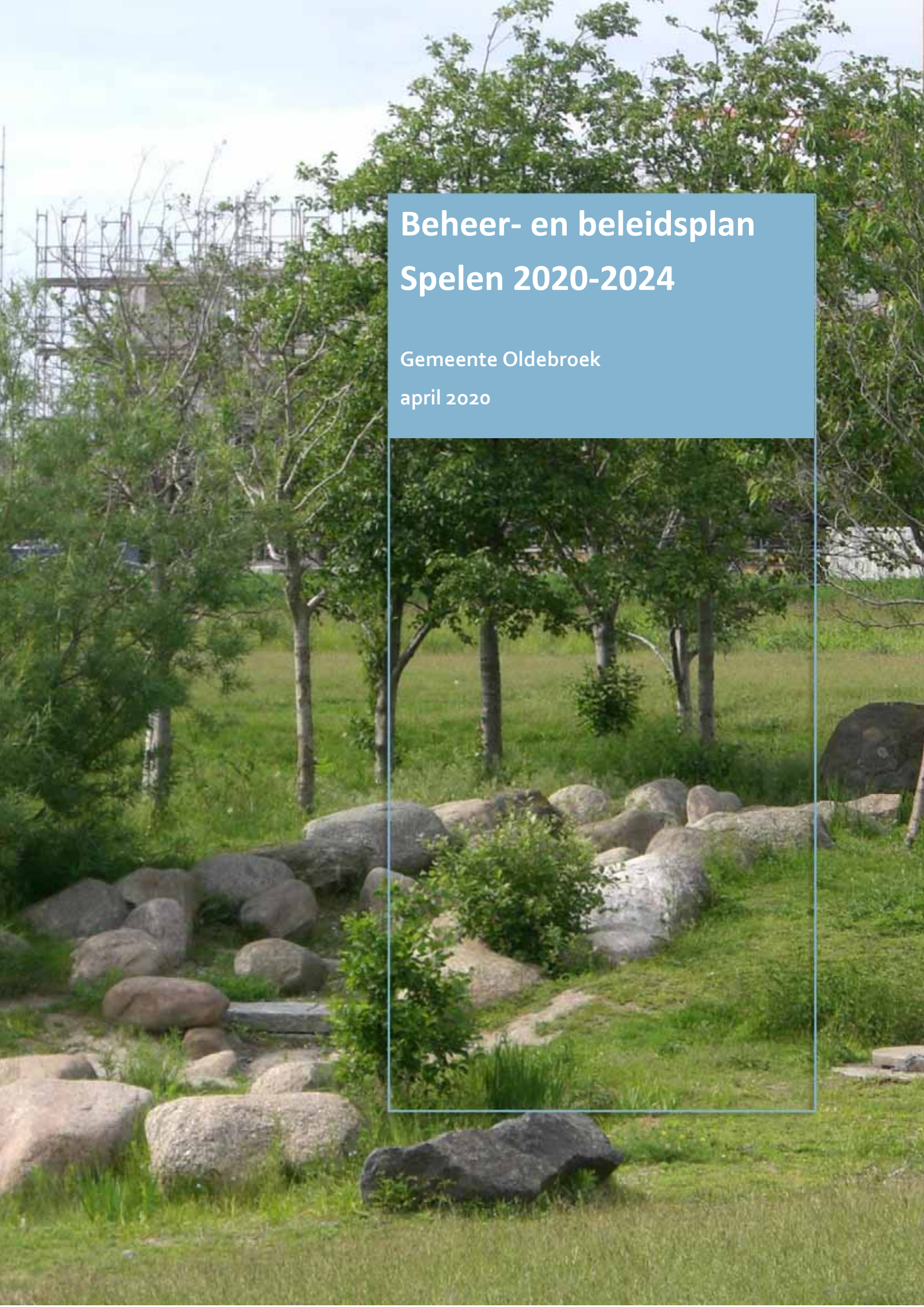

The background image shows a lush green park. In the foreground, there is a low, rustic stone wall made of large, rounded grey and brown stones. Behind the wall, several young trees with green foliage are planted in a row. In the far background, a large industrial structure, possibly a water tower or a bridge under construction, is visible against a clear sky. A blue rectangular box is overlaid on the right side of the image, containing white text.

Beheer- en beleidsplan Spelen 2020-2024

Gemeente Oldebroek
april 2020

Project:	Beheerplan- en beleidsplan Spelen
Projectnummer:	P750-04
Registratienummer:	2020350
Auteurs:	Laura Barnhoorn en Gert Oosterhuis
Opdrachtgever:	Gemeente Oldebroek
Datum:	9 april 2020

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Doel beleid- en beheerplan	5
1.3 Leeswijzer	5
2. Wat is de huidige situatie?	7
2.1 Hoeveel speelplekken heeft de gemeente?	8
2.2 Speelmogelijkheden per kern	9
2.3 Zelfbeheer van speelplekken	10
3. Beleidsuitgangspunten	12
3.1 Beleidsuitgangspunten gemeente Oldebroek	12
3.2 Kaders speelbeleid 2020	13
4. Areaal en kwaliteit	15
4.1 Arealen	15
4.2 Uitgangspunten valondergronden en hekwerken	16
4.3 Ouderdom speeltoestellen	17
4.4 Tevredenheid van speelplekken	18
4.5 Aandachtspunten speelplekken en ontwikkelingen	19
5. Financiën	21
5.1 Wat is het huidige beschikbare budget?	21
5.2 Beheertaken door bewoners	21
5.3 Scenario's	22
5.3.1 Scenario 1: "Instandhouding" (huidige situatie)	22
5.3.2 Scenario 2: "Natuurlijk Spelen"	25
5.3.3 Scenario 3: "Centrale buurtspeelplekken" en blokspeelplekken minimaal	28
5.3.4 Conclusie financieel	30
Bijlage 1: Overzicht formele speelplekken	31
Bijlage 2: Huidige situatie speelruimte	31
Bijlage 3: Spelen en beleidsdoelstellingen	35
Bijlage 4: Uitwerking Kaders	37
Bijlage 5: Participatietraject Beleidsplan Spelen	42
Wandelingen met basisscholen	42
Bijeenkomsten met jongeren	42
Online vragenlijst	42

Bewonersavonden.....	43
Bijlage 6: Kengetallen	45
Bijlage 7: Regels natuurlijke speelplekken	47

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Binnen de gemeente Oldebroek is het belangrijk dat kinderen lekker buiten kunnen spelen, bewegen, ontmoeten en ontdekken. Niet alleen op het speelplekje voor de deur met een glijbaan of wip, maar juist ook met meer avontuurlijk ingerichte speelomgevingen door de hele openbare ruimte. Daarbij is er vanuit de omgevingsvisie aandacht voor spelen, bewegen en ontmoeten. De speelruimte in de gemeente is wat dat betreft toe aan een update om hier beter op in te spelen, nu en in de toekomst. Alle speelplekjes zijn nu vooral traditioneel ingericht met toestellen die vooral gericht zijn op jonge kinderen.

Ook zijn er de afgelopen jaren in gemeente Oldebroek weinig grote investeringen gedaan in speeltoestellen en zijn weinig toestellen vervangen. Daarbij zijn er veel geluiden vanuit bewoners over de aflopende kwaliteit van speelvoorzieningen en zijn afgelopen jaren speelvoorzieningen verwijderd, omdat deze niet meer veilig waren. Dit beeld en aandacht voor het speelbeleid in de bestuursovereenkomst was aanleiding voor de raad om in 2018 een structureel budget voor speelvoorzieningen beschikbaar te stellen van 150.000 euro per jaar. Dit beleids- en beheerplan spelen is opgesteld om dit budget te onderbouwen en zo op de juiste plekken in te zetten de komende jaren.

1.2 Doel beleid- en beheerplan

In dit beleids- en beheerplan worden de ambities van de gemeente op het gebied van de openbare speelruimte beschreven. Dit betreft zowel de fysieke uitgangspunten met betrekking tot inrichting en spreiding, maar ook procesmatige uitgangspunten zoals de wijze waarop bewoners worden betrokken (participatie) bij de ontwikkeling van (nieuwe) speelplekken en hoe door middel van subsidies de ontwikkeling van speeltuinverenigingen kan worden gestimuleerd.

Dit beleids- en beheerplan beschrijft de kaders over hoe om te gaan met speelplekken en hoe de gemeente Oldebroek de speeltoestellen de komende jaren gaat beheren. Daarnaast biedt het beheerplan inzicht in het financieren van de verschillende mogelijke scenario's voor het beheren van de speelplekken.

De gemeente Oldebroek heeft ook een aantal speeltuinverenigingen waarbij het beheer volledig bij de inwoners ligt. Deze speeltuinverenigingen ontvangen jaarlijks een subsidie voor instandhouding van de speeltuinen. Hiervoor wordt in 2020 de subsidieverordening opnieuw geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.

1.3 Leeswijzer

Dit rapport is opgebouwd uit twee delen: deel 1 omvat het Beleidsplan en deel 2 het Beheerplan Spelen.

Deel 1: Beleidsplan Spelen

- In hoofdstuk 2 staan we stil bij de huidige speelsituatie in gemeente Oldebroek.
- In hoofdstuk 3 beschrijven we de beleidsuitgangspunten die te maken hebben met spelen en beschrijven we de opgestelde beleidskaders voor speelplekken in de gemeente.

Deel 2: Beheerplan Spelen

- In hoofdstuk 4 beschrijven we het areaal en de kwaliteit van speelplekken- en toestellen waarbij we ook stilstaan bij de tevredenheid van inwoners.
- In hoofdstuk 5 staan we stil bij de financiën en maken we de huidige budgetten inzichtelijk. En hierbij presenteren we de drie verschillende mogelijke scenario's voor het beheren en onderhouden van de speelplekken in gemeente Oldebroek.

Deel 1

Beleidsplan Spelen

2. Wat is de huidige situatie?

In dit hoofdstuk beschrijven we de huidige situatie wat betreft spelen in de gemeente Oldebroek. We beginnen met de definities voor de verschillende type speelplekken die voorkomen. Verder beschrijven we het aantal speelplekken in de gemeente en per kern.

Definities van verschillende type speelplekken

- **De blokspeelplek:** een speelplek met vaak beperkte ruimte en uitdaging maar belangrijk voor direct omwonenden. In het algemeen is de plek ingericht voor een jonge doelgroep (0-4 of 0-9 jaar). Er zijn 21 blokplekken te vinden in de gemeente in de kernen Hattemerbroek, Oosterwolde en het merendeel in Wezep.
- **De buurtspeelplek:** een grotere speelplek waar de hele buurt uitgenodigd wordt om te komen spelen of sporten (combinatie van speel- en sporttoestellen of spelaanleidingen). Bij voorkeur zijn de plekken ingericht voor een brede doelgroep van tenminste 0-14 jaar. Er zijn 7 buurtspeelplekken te vinden in de gemeente in de kernen Noordeinde, Oldebroek en Wezep.
- **De sportplek:** een trapveld met doelen, basketbalpleintje en/of skatevoorziening. Bedienen vooral de doelgroep vanaf 8 jaar (tot 100+). Er zijn 6 sportplekken in de gemeente. Iedere kern heeft er tenminste één.
- **Het schoolplein (niet in beheer bij de gemeente):** op een schoolplein is vaak veel ruimte en wordt een brede doelgroep aangesproken om fijn te komen spelen of bewegen. Op een aantal schoolpleinen in Oldebroek kan momenteel ook na schooltijd gespeeld worden. Er zijn 12 schoolpleinen in de gemeente waarvan 4 open zijn na schooltijd.
- **De speeltuinvereniging (niet in beheer bij de gemeente):** een centrale, uitgebreide speelplek voor vaak de hele kern. Het beheer ligt bij een bestuur of bewonersvereniging. Momenteel zijn er 7 speeltuinverenigingen in de gemeente: 4 omheinde speeltuinverenigingen (deze hebben vaste openingstijden en kunnen jaarlijks een subsidie aanvragen voor het vervangen van speeltoestellen) en 3 openbare speelplekken die vrij toegankelijk zijn. Bewoners hebben hier het dagelijks (groen)onderhoud op zich genomen.

Figuur 1 Blokspeelplek (links) en buurtspeelplek (rechts) in Wezep

2.1 Hoeveel speelplekken heeft de gemeente?

Verdeeld over de kernen van gemeente Oldebroek zijn 41 speelplekken waarvan de meeste (30 speelplekken) in Wezep te vinden zijn. Van deze 41 speelplekken zijn 7 (al dan niet omheinde) speeltuinverenigingen. Daarnaast zijn er 21 blokspeelplekken, 7 buurtspeelplekken en 6 sportplekken, waarbij het aanbod varieert van eenvoudig trapveld met portaaldoelen (Maisakkers) tot een skatevoorziening (Zonneweide) of een combinatie van een crossbaan, voetbalveld en basketbalplein (Hattemerbroek).

Naast deze formele speelplekken (zie definities hieronder) zijn er in de gemeente ook 12 (al dan niet openbare) schoolpleinen. Op 4 van deze pleinen kunnen kinderen na schooltijd spelen. De schoolpleinen en speeltuinverenigingen zijn niet meegenomen in dit beheerplan omdat deze niet beheerd worden door de gemeente Oldebroek. Deze plekken worden in (de aan te passen) de nadere regel subsidie in 2020 meegenomen. Aanvullende hierop stellen we ook voor een subsidie beschikbaar te stellen voor de dierenweides (de Bulten en Voskuilerhoeve in Wezep).

Ten tijde van het schrijven van dit rapport zijn er plannen gemaakt om de speelplek aan de Klompenmakersweg te vergroenen en meer natuurlijk in te richten met een speelheuvel, zwerfkeien, klimboom en wilgenhut. Behalve deze speelplek zijn er geen natuurlijke speelplekken in gemeente Oldebroek. Alle speelplekken zijn formeel en ingericht met 'traditionele' toestellen zoals glijbanen, schommels, wippen en speelhuisjes. Naast het spelen op formele speelplekken is het goed om te benoemen dat kinderen ook te vinden zijn op informele speelplekken of in de openbare ruimte, zoals in bosjes, veldjes en sloten die in (de randen van) de kernen te vinden zijn.

Definities formeel, informeel en natuurlijke speelplek

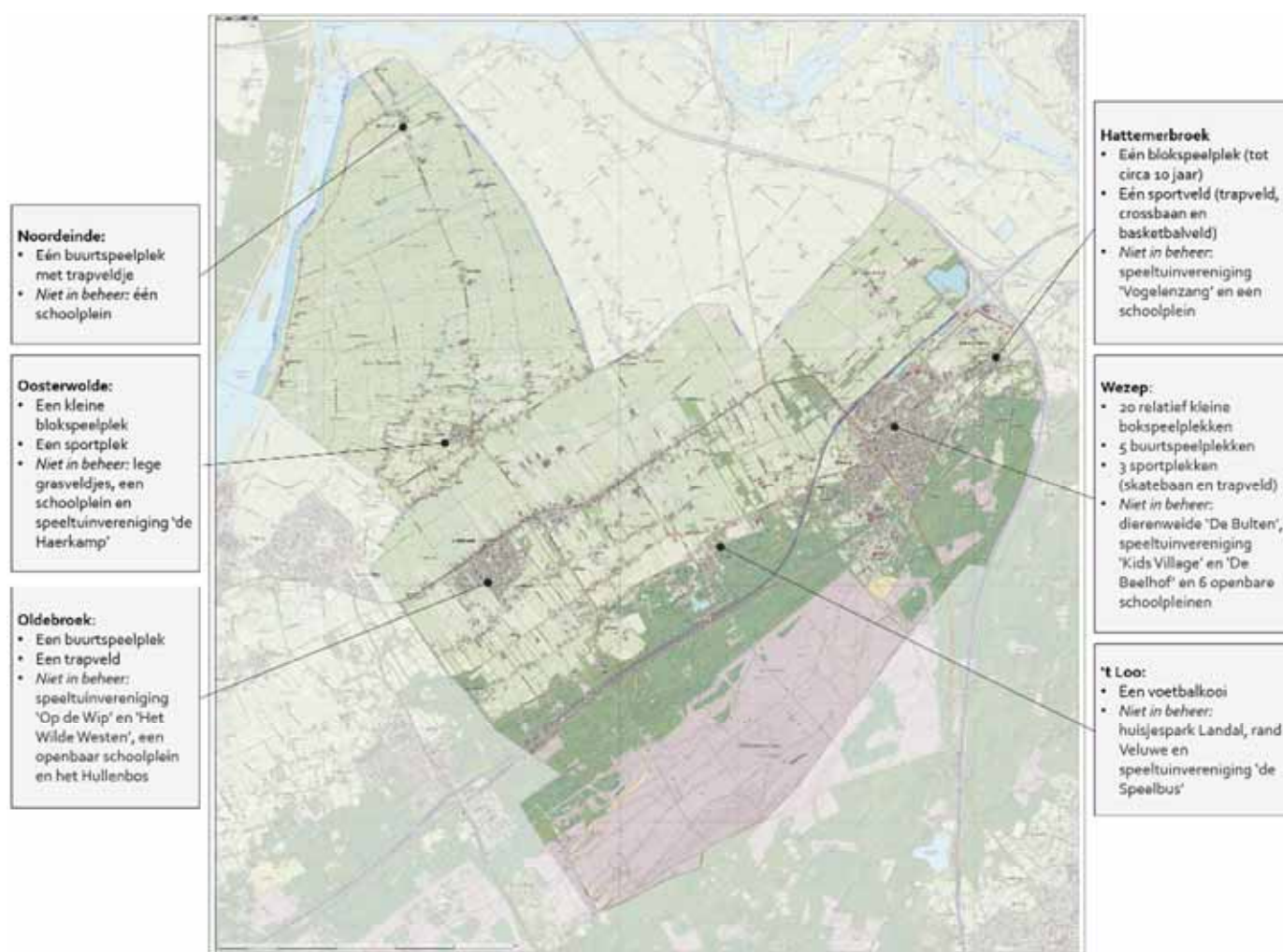
- **Formele speelplek:** Een speelplek die door de gemeente expliciet is ingericht met het doel om te spelen. De plek is ingericht met speel- en/of sporttoestellen die vallen onder het Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen (WAS). Formele speelplekken zijn in beheer van de gemeente. Zij zijn verantwoordelijk voor het onderhoud, beheer en plaatsing van speelplek en bijbehorende speeltoestellen. In gemeente Oldebroek zijn er drie typen formele speelplekken: blok, sport- en buurtspeelplek. In totaal zijn er 34 formele speelplekken in de gemeente.
- **Informele speelplek:** Een informele speelplek is een plek waar geen speel- en/of sporttoestellen staan die vallen onder het WAS. De plek is ingericht met objecten die volgens kinderen aanleiding geven tot spelen. Deze objecten worden ook wel speelprikkels of speelaanleidingen genoemd. Een informele speelplek kan bijvoorbeeld zijn in een bos, langs de weg, een leegstaand terrein of een park.
- **Natuurlijk speelplek:** Natuurlijke speelplek wordt ook wel 'speelnatuur' genoemd. De definitie die gehanteerd wordt voor dit beheerplan is als volgt: 'een omgeving die natuurlijke materialen en vormen van inheemse beplanting combineert met creatief vormgegeven reliëf. Het doel is om een samenspel te creëren van natuurlijke en inrichtingselementen die kinderen uitdagen en fascineren en laten leren over de wonderen en subtiliteiten van de natuurlijke wereld. Objecten op een natuurlijke speelplek zijn bijvoorbeeld: sculpturen, landschapskunst, inheemse beplanting, keien of andere steenstructuren, zand en andere bodemsoorten, natuurlijke afscheidingen, onverharde paadjes en natuurlijke watervormen (Speelnatuur in de stad, 2009).

Zie bijlage 7 voor een verdere uitleg over speelaanleidingen- en toestellen.

Ook schoolpleinen zijn plekken waar kinderen wel eens buiten schooltijd spelen. Een aantal schoolpleinen wordt op dit moment samengevoegd. In overleg met de schoolbesturen wordt nagegaan hoe de bespeelbaarheid van deze pleinen ook na schooltijd geregeld kan worden voor buurtkinderen. Een voorbeeld zijn de Integraal Kind Centra Zuidwest en De Schaapskooi.

2.2 Speelmogelijkheden per kern

Op de kaart hieronder is per kern het type speelplek benoemd waar kinderen kunnen spelen. Zowel plekken die wel en niet in beheer zijn van gemeente Oldebroek worden weergegeven om een compleet beeld te geven van de speelmogelijkheden in de gemeente. Verreweg de meeste formele speelplekken bevinden zich in Wezep. Hier liggen 28 formele speelplekken. Gezien de grootte van het dorp is dit een logische uitkomst. Iedere kern heeft in ieder geval een blokspeelplek of buurtspeelplek en een sportplek. In bijlage 1 is een tabel opgenomen met per kern de formele speelplekken. Daarnaast wordt in bijlage 2 per kern een uitgebreide beschrijving gegeven van de plekken waar kinderen spelen.

Figuur 2 Beschrijving van speelmogelijkheden per kern

2.3 Zelfbeheer van speelplekken

De gemeente Oldebroek stimuleert zelfbeheer van speelterreinen. Het geeft inwoners de mogelijkheid om zich samen in te zetten voor de buurt en de leefbaarheid. Voor elke speelplek is een contactpersoon. De gemeente overlegt met hen over het dagelijks onderhoud, en is contact wanneer er wensen zijn vanuit de buurt. Bij de uitvoering van het Beleids- en beheerplan Spelen wordt voorgesteld om de beheertaken in meer uitgebreide mate over te dragen aan inwoners.

In 2017 is nagegaan of het gehele beheer (ook van de speeltoestellen), budgetten en bijbehorende verantwoordelijkheid overgedragen kon worden aan de bewoners. De bewoners hebben toen aangegeven dat zij niet op deze manier zorg wilden dragen voor de speelplekken. Daarom wordt nu voorgesteld niet de gehele verantwoordelijkheid bij bewoners neer te leggen, maar wel het beheer van groen, het opruimen van zwerfafval en het verfraaien van de speelplek op initiatief van bewoners (bijvoorbeeld het schilderen van toestellen, bloemenmengsel inzaaien). Hiervan merken we nu ook al dat dit succesvol door bewoners opgepakt kan worden. Bewoners hebben in het participatietraject aangegeven dit op te willen pakken.

Speeltuinenverenigingen in de gemeente Oldebroek kunnen ieder jaar een subsidie aanvragen. Daarvoor is nu € 20.000 beschikbaar. Dit is voor zowel het onderhoud als vervanging van de speeltoestellen. In 2020 wordt de subsidieverordening voor speeltuinenverenigingen opnieuw bekeken (in overleg met de speeltuinenverenigingen).

Speeltuinenverenigingen in gemeente Oldebroek

In 2019 zijn er 7 speeltuinenverenigingen in de gemeente Oldebroek. Iedere kern heeft wel een speeltuinenvereniging (behalve Noordeinde) en Wezep kent er twee. De speelplekken van speeltuinenverenigingen zijn volledig in zelfbeheer van de bewoners. Zij zijn verantwoordelijk voor de inrichting en onderhoud van het groen, de speelvoorzieningen en inspecties.

Van formeel spelen naar natuurspelen

In Nederlandse gemeenten zien we steeds vaker dat 'natuur' een nadrukkelijke plek krijgt op speelterreinen. Natuurlijke speelplekken hebben positieve effecten zoals: minder hittestress, betere wateropvang, meer biodiversiteit, hogere belevingskwaliteit, verbetering luchtkwaliteit en gezondheid. We benaderen speelplekken steeds meer op een integrale manier en zien het als kans om bij te dragen aan verschillende beleidsdoelstellingen. Daarnaast blijkt uit meerdere onderzoeken dat kinderen het liefst spelen met natuurlijk speelmateriaal, zoals bomen om in te klimmen, zand en water, en een grasveld met hoogteverschillen om in te rollen. Ook willen ze 'stoere' speeltoestellen zoals kabelbanen en duikelrekken en klimrekken van hout.¹ De bijdrage die natuurlijk spelen kan hebben op het gebied van leefbaarheid, klimaat, gezondheid en hoe het past binnen onze omgevingsvisie wordt in het volgende hoofdstuk verder besproken.

Ook bij volwassen inwoners van Oldebroek speelt de wens voor meer natuurlijk spelen. Dit is één van de uitkomsten van de online enquête en bewonersavonden die in aanloop van dit speelbeleid en beheerplan hebben plaatsgevonden (zie bijlage 5 voor een uitgebreid verslag). Hieruit blijkt dat inwoners overwegend positief zijn tegenover natuurlijke speelaanleidingen. Met name de realisatie van een (centrale) formele natuurspeeltuin wordt als oplossing gegeven om kinderen meer in aanraking te laten komen met de

¹ Bron: <https://nl.urbangreenbluegrids.com/measures/nature-for-playing/>

natuur. In Oldebroek is dit nog meer het geval dan in andere kernen. Ook tijdens de bewonersbijeenkomsten was het natuurlijk spelen een veel besproken onderwerp. De meeste bewoners konden zich goed vinden in het voornemen om op plekken meer met natuurlijke speelaanleidingen te werken en minder met toestellen. Bewoners hebben wel een voorkeur voor gecombineerde plekken in plaats van volledig omgevormde locaties zonder speeltoestellen. De wensen uit het participatietraject met inwoners in 2019 waarvan de digitale enquête en bewonersbijeenkomsten onderdeel was, is meegenomen naar het opstellen van de beleidskaders en scenario's. In scenario 2 komt nadrukkelijk deze wens voor meer natuurlijk spelen terug en maken we een financiële doorvertaling van natuurlijke speelplekken.

3. Beleidsuitgangspunten

In dit hoofdstuk beschrijven we de gemeentelijke doelstellingen en beleidskaders die aanhaken bij het spelen en de speelplekken in de gemeente Oldebroek. De Omgevingsvisie, Groenvisie, Gezondheidsnota Sportnota en Lokaal Preventie- en Sportakkoord en Preventief Jeugdbeleid zijn hierin de voornaamste stukken om te benoemen. Gebaseerd op deze stukken en de wensen en ideeën van bewoners (uit het participatietraject) zijn de kaders bepaald voor alle speelplekken in de gemeente Oldebroek.

Met de wensen van bewoners en de beleidsuitgangspunten wordt voorgesteld om in te zetten op zoveel mogelijk natuurlijk spelen. In hoofdstuk 5 is dit en de andere scenario's beschreven.

3.1 Beleidsuitgangspunten gemeente Oldebroek

Speelplekken zijn belangrijk omdat ze bijdragen aan doelstellingen van de gemeente Oldebroek zoals leefbaarheid, klimaatadaptatie, vergroening en gezondheid. Op meerdere vlakken kunnen speelplekken en buiten spelen een gezonde en veilige omgeving bevorderen waar inwoners graag komen. In de Omgevingsvisie (2018) wordt hier eveneens een aanzet tot gedaan. Daarin wordt gesteld dat speelplekken bijdragen aan de leefbaarheid van de kernen en in nauwe relatie staan met de opgaven gekoppeld aan klimaatverandering.

Omgevingsvisie Oldebroek:

"Groen, ruimte en water zijn belangrijk als identiteitsdrager, maar minstens zo belangrijk met het oog op een goed woon- en leefklimaat, preventie van gezondheidsklachten en voor het tegengaan van hittestress, wateroverlast en verdroging. De openbare ruimte is van en voor iedereen, met elkaar zorgen we ervoor. Groen, speel- en ontmoetingsplekken dragen bij aan de leefbaarheid van de kernen. Hier ligt een nauwe relatie met onze werkzaamheden om adequaat in te spelen op opgaven gekoppeld aan klimaatveranderingen."

Het belang van speelplekken voor een groene omgeving wordt onderstreept door de Groenvisie (2014) waarin gesteld wordt dat speelplaatsen een groenfunctie hebben en bepalend kunnen zijn in een wijkstructuur of hoofdstructuur. Verder wordt in de Gezondheidsnota (2017-2021) uitgelegd dat de inrichting van de leefomgeving kansen biedt om bij te dragen aan een gezonde leefstijl. Speelplekken behoren hier ook toe. Een gezonde leefomgeving wordt immers gedefinieerd als een omgeving die, onder andere, uitnodigt tot bewegen, spelen en sporten. Daarnaast is het een veilige, aantrekkelijke en gevarieerde omgeving en moeten mensen elkaar kunnen ontmoeten. Verder is het ook een omgeving met voldoende groen, natuur en water. Dit betekent dat natuurlijk speelplekken vorm kunnen geven aan een gezonde leefomgeving.

En dat is niet alleen een gezonde omgeving in fysieke zin. Speelplekken die uitnodigen tot spelen, bewegen en ontmoeten stimuleren de buurtkracht en ontmoetingsmomenten. Dat is juist waar vanuit het Beleidsplan Sociaal Domein (2019-2022) op in wordt gezet. De speelplek als preventieve maatregel om problemen in de buurt en gezinnen te voorkomen.

Het Lokaal Preventie- en Sportakkoord (vastgesteld door het college in maart 2020) richt zich op onder andere gezonde leefstijl van inwoners in de gemeente Oldebroek. Hierin wordt voorop gesteld dat

bewegen in de openbare ruimte gestimuleerd moet worden (dit sluit aan bij het feit dat de gemeente Oldebroek nu ook al JOGG (jongeren op gezond gewicht) gemeente is). Speelplekken spelen hier een belangrijke rol in aangezien dit plekken zijn waar kinderen kunnen spelen en bewegen. De sportplekken zijn ingericht met sport- en beweegtoestellen voor jongeren en volwassenen om zo bewegen meer te stimuleren. De voorwaarde voor het plaatsen van sport- of speeltoestellen is dat er afstemming met de buurt is over het gebruik ervan. Daarnaast bieden we ook aanbieders (zoals sportverenigingen) van toestellen of andere voorzieningen ook de mogelijkheid bij te dragen aan een goed gebruik van de plekken door bijvoorbeeld een beweegprogramma op de plekken. Bij het herinrichten van speelplekken, ook in het kader van het Lokaal Preventie- en Sportakkoord, wil de gemeente de speel- en beweegplekken rookvrij maken. Vanaf augustus 2020 zijn de speeltuinverenigingen verplicht rookvrij.

3.2 Kaders speelbeleid 2020

Met de beleidsuitgangspunten uit de vorige paragraaf wordt duidelijk dat goede speelruimte heel belangrijk is en dat het goed is hierin ook te kunnen blijven voorzien in de toekomst. Het is hierbij niet het doel om op zo veel mogelijk plekken speeltoestellen te plaatsen maar juist te variëren in speelvoorzieningen en –vormen en te zorgen dat iedereen geprikkeld wordt om lekker buiten te spelen en bewegen maar ook elkaar te ontmoeten.

Binnen de beschikbaar te stellen budgetten en de bestaande beleidsuitgangspunten moeten keuzes gemaakt worden om met de beschikbare middelen op een zo verstandig mogelijke manier om te gaan. Met deze uitgangspunten zijn kaders opgesteld waar goede speelruimte aan zou moeten voldoen.

De kaders voor speelplekken zijn als volgt en op willekeurige volgorde:

1. Diversiteit in de speelruimte en ontmoeting stimuleren
2. De huidige speelplekken blijven behouden waarbij de inrichting afgestemd wordt met de omgeving
3. De openbare ruimte nodigt uit tot spelen en bewegen
4. Focussen op speel- en sportvoorzieningen die echt uitdagen tot meer gebruik en beweging
5. Meer avontuurlijke speelruimte en spelen in het groen
6. Speelruimte moet bijdragen aan een klimaatbestendige openbare ruimte
7. Buurtspeelplekken die nog geen speeltuinvereniging zijn stimuleren om deze plekken zo om te vormen
8. Schoolpleinen zijn bij voorkeur openbaar en dragen zo bij aan de speelmogelijkheden in de buurt
9. Het overdragen van beheertaken richting bewoners wordt gestimuleerd
10. Bij de herinrichting van speelplekken wordt samengewerkt en kapitaalvernietiging voorkomen

Zie voor een toelichting op de kaders Bijlage 4

De bijdrage van speelplekken aan de gezondheid van inwoners, aantrekkelijkheid en leefbaarheid van de buurt en klimaatadaptie maakt dat de speelplekken binnen kernen belangrijke plekken zijn om te behouden. Speelplekken waar de nadruk ligt op voldoende groen en natuurlijke elementen komen het beste tegemoet aan de beleidsuitgangspunten en -kaders en dragen het meeste bij aan een leefbare, aantrekkelijke, gezonde en klimaatadaptieve omgeving. Om deze reden wordt het scenario natuurlijk spelen voorgesteld (zie hiervoor hoofdstuk 5).

Deel 2

Beheerplan Spelen

4. Areaal en kwaliteit

In de voorgaande hoofdstukken is de huidige speelsituatie in gemeente Oldebroek behandeld en wordt een beschrijving gegeven van de beleidsuitgangspunten en kaders voor alle speelplekken. In de volgende hoofdstukken staan we stil bij het beheer van de speelplekken en bijbehorende toestellen. In dit hoofdstuk beschrijven we het areaal, de ouderdom van speeltoestellen en de tevredenheid van inwoners met het aanbod van speelplekken- en toestellen.

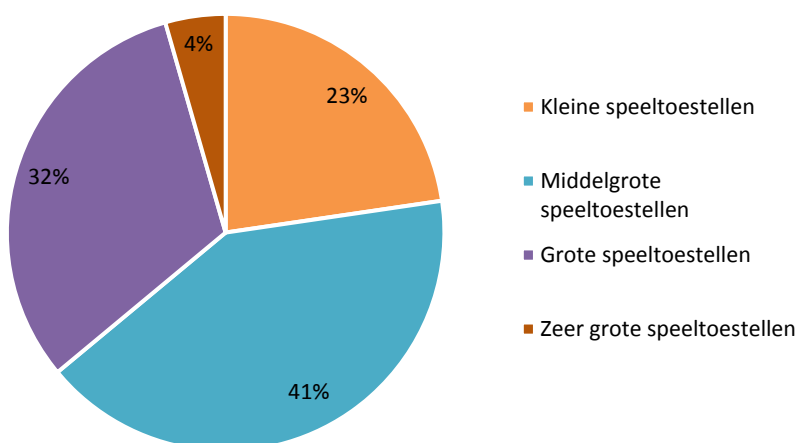
4.1 Arealen

De gemeente Oldebroek beheert de blokplekken, buurtplekken en sportplekken. In totaal gaat het om 34 te beheren (formele) speelplekken van diverse omvang. Het totale oppervlakte aan speelruimte is circa 1,6 hectare (16.154 m²). Het totaal oppervlakte aan speelondergronden (zoals tegels, gravel en kunstgras) bedraagt 6.472 m².

Voor het beheer van speeltoestellen is het van belang te weten wat de grootte ervan is. Wanneer een groter speeltoestel wordt geplaatst worden de onderhoudskosten ook hoger, omdat bijvoorbeeld schades groter uitvallen dan bij kleine speeltoestellen. De gemeente Oldebroek heeft in totaal 247 speeltoestellen in beheer. De grootte van het toestel is gedefinieerd op basis van de aanschafwaarde.

Dit zijn:

- 56 kleine speeltoestellen (< € 1.000),
- 102 middelgrote toestellen (€ 1.000 - € 2.500),
- 78 grote speeltoestellen (€ 2.500 - € 10.000) en
- 11 zeer grote speeltoestellen (> € 10.000)².

Figuur 3: Aandeel speeltoestellen naar omvang

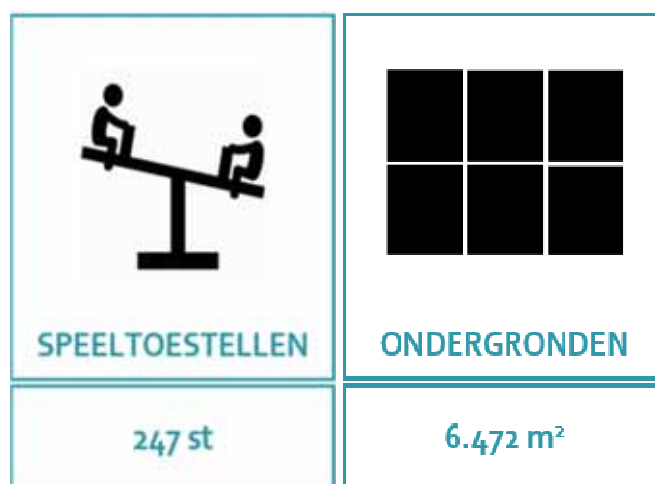
² Waarde van de speeltoestellen zijn op basis van de areaalgegevens.

4.2 Uitgangspunten valondergronden en hekwerken

In de toekomst willen we het aantal kunstmatige ondergronden zoveel mogelijk beperken. Hieronder vallen bijvoorbeeld de rubberen tegels en kunstgrasondergrond. Ondergronden van valzand of gazon kunnen in veel gevallen namelijk goed volstaan en passen beter binnen de doelstellingen die we voor de komende jaren vastleggen.

Daarnaast is toegankelijkheid van de speelplekken belangrijk, daarom wordt het toepassen van hekwerken rondom plekken zoveel mogelijk voorkomen. Alleen wanneer het onveilig is om geen afscherming te plaatsen, bijvoorbeeld direct langs open water of een drukke straat, zal een hekwerk of andersoortige barrière worden geplaatst. Een neveneffect is het reduceren van aanschaf- en onderhoudskosten van de hekwerken.

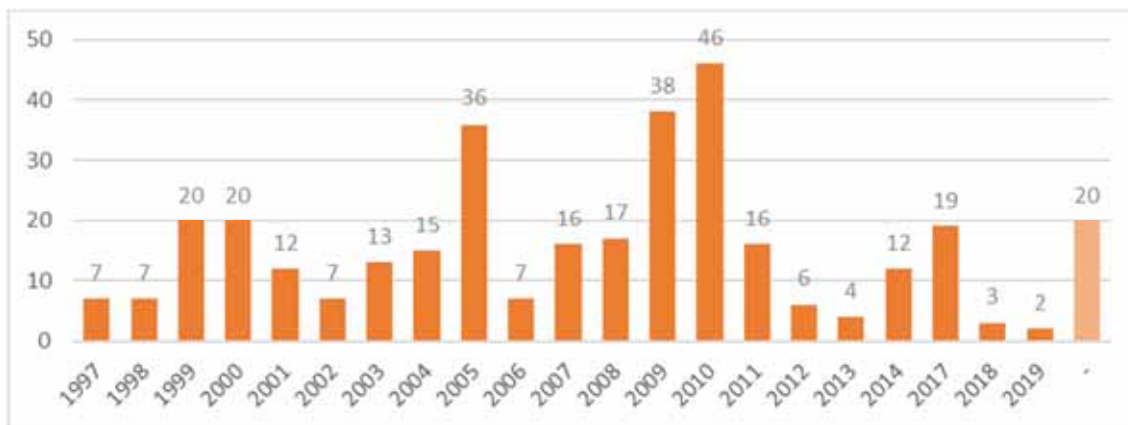
Deze uitgangspunten zijn financieel vertaald in de 3 scenario's en uitgewerkt in hoofdstuk 5.

Figuur 4 Areaal speelplekken gemeente Oldebroek

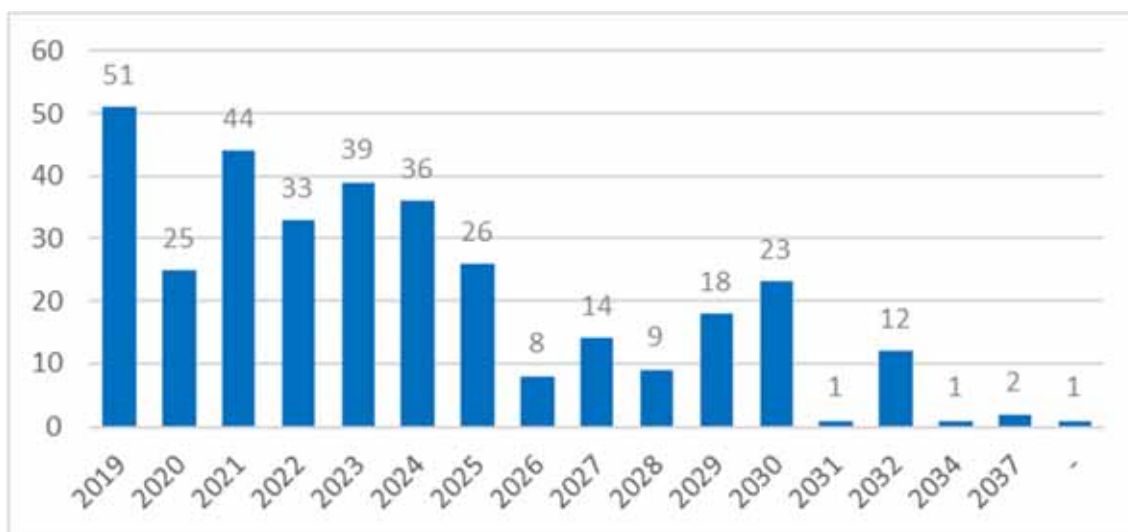
4.3 Ouderdom speeltoestellen

Het areaal speeltoestellen in de gemeente Oldebroek is in een periode van circa 20 jaar aangelegd. Dit is redelijk evenwichtig verdeeld door de tijd. In de jaren 2005, 2009 en 2010 is er een piek in het aantal nieuw geplaatste toestellen. Gemiddeld gaat een speeltoestel zo'n 15 tot 17 jaar mee, waardoor een deel van het areaal dus al vervangen had moeten zijn.

Figuur 5 Ouderdom speeltoestellen gemeente Oldebroek

Er is een vrij groot verschil in de geschatte gebruiksduur van de verschillende toestellen. Daarom is ook het geplande vervangingsjaar weergegeven in onderstaande grafiek. Hieruit blijkt dat er een groot deel (ruim 200) van het areaal vervangen moet worden in de periode tot 2025.

Figuur 6 Theoretisch vervangingsjaar per speeltoestel

4.4 Tevredenheid van speelplekken

De speeltoestellen worden onderhouden op B-niveau en het groen op de speelplekken op C-niveau. Er zijn diverse lokale onderzoeken gedaan naar de kwaliteit van speelplekken en speeltoestellen. De informatie die hieronder gegeven wordt is afkomstig uit een recent onderzoek van Citisens (maart 2020) en een digitale enquête van gemeente Oldebroek (2019). Deze digitale enquête werd uitgezet om wensen en verbeterpunten op te halen voor dit beleids- en beheerplan. De enquête is 167 keer ingevuld met name door volwassenen met kinderen tussen de 0-9 jaar. De leeftijdsgroep 10-19 jaar is ondervertegenwoordigd in de antwoorden.

Wisselende tevredenheid met speelvoorzieningen

De tevredenheid met speelvoorzieningen voor kinderen tot en met 12 jaar varieert onder de respondenten. Een vierde (25%) van de inwoners is (zeer) ontevreden over de speelvoorzieningen, 35% is neutraal en 40% is (zeer) tevreden (bron: Citisens). Een verklaring voor deze verdeeldheid kan zijn dat de tevredenheid per kern zeer verschilt. Dit is echter niet onderzocht door Citisens. Uit de gemeentelijk digitale enquête blijkt wel dat in Wezep veel ontevredenheid bestaat. Men vindt de plekken ouderwets qua inrichting en ze liggen er vervallen bij. Daarnaast is er onvrede over het feit dat de laatste jaren er vooral alleen toestellen weggehaald worden door de gemeente.

Over het algemeen wordt de ervaring gedeeld dat er te weinig speel- en sportaanbod is, dat deze eenzijdig is en niet uitdagend genoeg. Soms zijn de bewoners niet bekend met alle plekken in hun buurt en soms liggen de plekken te ver weg voor kinderen om zelfstandig te bereiken. In het groen of op straat wordt ook wel gespeeld, maar daar kan best wat verbeterd worden. In Wezep zijn inwoners ontevreden.

Natuurlijk spelen

Uit de digitale enquête blijkt verder dat respondenten overwegend positief zijn als het over natuurlijke speelaanleidingen gaat. Met name de realisatie van een centraal gelegen natuurspeeltuin wordt als oplossing gegeven om kinderen meer in aanraking te laten komen met de natuur. In Oldebroek is dit nog meer het geval dan in andere kernen. Dit is een kans voor herinrichting. De respondenten uit Wezep zien vooral een vernieuwing van het huidige aanbod als prioriteit, hierbij rekening houdend met het toevoegen van uitdaging en diversiteit.

Participatie

Daarnaast is opvallend dat een groot aandeel van de respondenten zich in de nabije toekomst wil (blijven) inzetten om de leefbaarheid van hun eigen buurt te verbeteren (56% misschien en 21% zeker). Van deze respondenten wil 22% zich inzetten voor het beheer van openbaar groen en 14% voor het beheer van speelplekken. Dit betekent dat er goede kansen zijn voor het stimuleren van (opzetten of uitbreiden van) speeltuinverenigingen. Deze wens om bij te dragen aan speelplekken en openbaar groen is meegenomen in het opstellen van scenario's en krijgt een plek in scenario 2, namelijk door inwoners de mogelijkheid te geven om een deel van de beheertaken over te nemen.

4.5 Aandachtspunten speelplekken en ontwikkelingen

Aandachtspunten speelplekken en ontwikkelingen

Skateplek

In Wezep bij het zwembad is een skateplek ingericht die op dit moment niet meer goed functioneert. In het verleden hebben jongeren op deze plek gezorgd voor overlast. Om die reden is een hek om het gebied geplaatst, bewoners beheren zelf de sleutel en toegang tot deze plek. Daarnaast is de opstelling van de skate-onderdelen niet naar wens van de jongeren.

Voorstel is om de plek in 2020/2021 opnieuw met jongeren te bekijken en na te gaan of op deze plek een nieuwe voorziening komt of dat een andere locatie hiervoor meer geschikt is. In 2019 zijn hierover al gesprekken geweest met de jongeren, dit heeft nog niet geleid tot een uitgewerkt plan. Meer over participatie met de jongeren is terug te vinden in bijlage 5.

Sportplekken

Voor de sportplekken is de vervangingswaarde (welk budget is nodig bij herinrichting) gesteld op €5000,-. Dit is voor de vervanging van doeltjes of een basketbalpaal, zoals deze op de meeste plekken staan. Voorstel is om voor deze plekken in 2020 en 2021 met jongeren na te gaan welke wensen er zijn voor deze plekken. Om de plek voor jongeren uitdagender te kunnen maken (bijvoorbeeld met beweegtoestellen, zoals gebruik voor freerun of calisthenics) wordt voorgesteld €5.000,- extra beschikbaar te stellen. Zo kan met de jongeren een meer uitdagende speelplek gecreëerd worden.

Speelvoorzieningen van IJslander als lokale ondernemer

Op dit moment is de aanbesteding voor speelvoorzieningen in ISNV bestand van toepassing. IJslander is hierin niet opgenomen als leverancier en deze speeltoestellen kunnen daarom nu niet geplaatst worden. Op het moment dat speelvoorzieningen opnieuw aanbesteed moeten worden, ontstaat een nieuwe kans om dan speelvoorzieningen van IJslander toe te passen in de openbare ruimte. Bij bijzondere vormen van spelen, zoals beweeg en sporttoestellen, kunnen buiten de aanbesteding om met leveranciers afspraken gemaakt worden.

Schoolpleinen

Schoolpleinen zijn bij voorkeur openbaar en dragen zo bij aan de speelmogelijkheden in de buurt. Tijdens het onderzoek en afstemmingsproces voorafgaand aan dit beleids- en beheerplan (zie bijlage 5) gaven veel kinderen aan dat het schoolplein één van de belangrijkste speelplekken in de buurt is. Hierop wordt dagelijks gespeeld en worden daardoor veel spelletjes bedacht die kinderen ook na schooltijd graag voortzetten. Kinderen spreken, om buiten te spelen, dan ook vaak af op het schoolplein. De gemeente onderschrijft die rol en wil dit ook versterken door schoolpleinen, waar mogelijk, openbaar te stellen buiten schooltijd. Na schooltijd worden nu ook al activiteiten georganiseerd door Goed Bezig.

We pleiten ervoor dat (zeker de nieuwe) schoolpleinen opengesteld zijn buiten schooltijd zodat deze gebruikt kunnen worden door de buurt. De gemeente draagt geen zorg voor de complete herinrichting van schoolpleinen maar kan wel ondersteunen met een bijdrage voor de kosten, met kennis bij herinrichting en beheer en kan desgewenst de schoolpleinen opnemen in de jaarlijkse inspectierondes. Voorgesteld wordt om bij de herinrichting van schoolpleinen €10.000,- beschikbaar te stellen. Daarbij worden dan met de scholen afspraken gemaakt over: de openstelling buitenschooltijd, handhaven op een rookvrij schoolplein buiten schooltijd, de inspectie van de speelvoorzieningen.

Dit is tot nu toe al beschikbaar gesteld aan de IKC's Zuid-west en De Schaapskooi. Hiervoor was geen budget gereserveerd, maar uit het budget voor onderwijshuisvesting beschikbaar gesteld.

Ontwikkeling “De Brink”

In Wezep wordt met bewoners nagegaan hoe de oude rood-wit locatie opnieuw in te richten. De wens van bewoners is hier een speel-beweegplek te realiseren. Wanneer het uit te werken scenario duidelijk is, gaan we met bewoners en kinderen aan de slag om dit concreet te maken. We stellen voor een bedrag te reserveren van maximaal € 40.000 voor een nieuwe speelvoorziening op “de Brink”.

5. Financiën

In dit hoofdstuk worden de huidige beschikbare financiële middelen besproken. Hierbij gaan we er van uit dat de huidige situatie in stand wordt gehouden. Dit betekent een constant onderhoudskostenniveau en een vervangingsbudget op basis van installatiejaar en vervangingstermijn, dit is opgenomen in scenario 1. De gegevens van dat scenario worden gebruikt als referentiekader voor de overige scenario's.

Uitgangspunten voor vervanging voor alle scenario's³:

- Op het moment dat 70% van de toestellen binnen 3 jaar afgeschreven is, worden speelplekken opnieuw ingericht.
- Wanneer een toestel nog minimaal 5 jaar mee kan blijft deze staan of wordt verplaatst naar een ander terrein waar deze nog 3 jaar kan blijven staan. Dat betekent dat dit terrein de komende 3 jaar niet wordt aangepakt.
- Wanneer een speeltoestel nog blijft staan of erbij komt op een andere locatie, is dit een extra. Zodra deze komt te vervallen, komt er geen ander formeel speeltoestel terug. Dit toestel wordt dus niet meegenomen in de vervangingsbudgetten. Hiermee wordt kapitaalvernietiging voorkomen en ervoor gezorgd dat speelplekken die nog niet voor herinrichting in aanmerking komen, aantrekkelijk blijven als speelplek.
- Per speelplek wordt een bedrag in de begroting beschikbaar gesteld van € 5.000 per speelplek. Dit bedrag is nodig voor het participatie/ontwerptraject van de speelplekken die komende jaren opgepakt worden. Voor scenario 1 en 2 geldt dit voor buurt- en blokspeelplekken, voor scenario 3 met name voor de buurtspeelplekken.

5.1 Wat is het huidige beschikbare budget?

Voor beheer en onderhoud van de openbare speelvoorzieningen is in totaal een budget beschikbaar van € 150.000, dit is exclusief de uren binnen- en buitendienst en tractie. De verdeling naar onderhoud en vervanging wordt in de scenario's gemaakt en voorgesteld.

5.2 Beheertaken door bewoners

Een van de kaders voor de speelplekken zoals beschreven in hoofdstuk 3 is dat het overdragen van beheertaken richting bewoners wordt gestimuleerd. De gemeente draagt zorg voor de inspecties en onderhoud van de speelvoorzieningen. Het voorstel is om €250 beschikbaar te stellen aan bewoners wanneer zij het groenonderhoud op zich nemen en zelf afval opruimen op de speelplek. Hiervan wordt €150 beschikbaar gesteld voor materiaal en beplanting om speelvoorzieningen te verfraaien (zoals verven en extra plantjes) en € 100 om een buurtbijeenkomst te organiseren waarbij de speelplek de centrale plek is waar de bewoners elkaar ontmoeten. Dit budget komt uit het budget dat nu gereserveerd is voor het groenonderhoud van de speelplekken. Hiermee willen we het overdragen van beheertaken richting bewoners stimuleren. Deze 'taken' betreffen dan met name groenonderhoud (snoeien en maaien) en het schoonhouden van de speelplek (zwerfafval) en speeltoestellen. Het groenonderhoud van trapvelden blijft de gemeente in principe zelf doen. Omdat het om grote oppervlakten gaat, kan de gemeente dit voordelig zelf doen. Als bewoners wel wensen dit over te nemen, gaat de gemeente met bewoners in overleg

³ Zie ook bijlage 4 voor verdere toelichting

hierover. Bij een herinrichting met inbreng van bewoners wordt een budget beschikbaar gesteld om de speelplek aan te pakken.

Elke kern/wijk heeft op dit moment een speeltuinvereniging (uitgezonderd Noordeinde). In Wezep is dit alleen het geval in Wezep Noord. Voor de overige wijken in Wezep willen we de speelplekken ook nog de mogelijkheid geven om hier een speeltuinvereniging op te richten. Daarvoor willen we voorstellen dat de buurtspeelplekken in die wijken daarvoor in aanmerking komen. Dit geldt dan voor drie buurtspeelplekken. Op het moment dat hier een speeltuinvereniging opgericht wordt, gaat het budget vanuit de speelvoorzieningen over naar de budgetten voor subsidie speeltuinverenigingen. Met de nieuwe speeltuinvereniging wordt nagegaan welk budget hiervoor nodig is (ook voor de overige speeltuinverenigingen wordt opnieuw nagegaan welke budgetten noodzakelijk zijn voor instandhouding). De mogelijkheden voor herinrichting zijn afhankelijk van de inzet van de bewoners voor het beheer van hun toekomstige speelplek. Een avontuurlijker speelplek, met meer obstakels betekent dat dit lastiger te onderhouden is en daarom is inzet van bewoners nodig. Hiermee wordt gestimuleerd dat bewoners zich inzetten voor de speelplek.

5.3 Scenario's

In dit hoofdstuk zetten we de verschillende scenario's uiteen voor de speelplekken in de gemeente Oldebroek. Voor ieder scenario beschrijven we wat de inhoud van het scenario is en berekenen we de benodigde beheer- en onderhoudskosten. Het gaat hier om de speeltoestellen en (de op basis van de WAS⁴) benodigde valondergronden en speelaanleidingen. Het groenonderhoud, de hekwerken, bankjes en afvalbakken vallen onder andere beheerplannen.

5.3.1 Scenario 1: "Instandhouding" (huidige situatie)

Op basis van het huidige beheerareaal worden de benodigde beheer en onderhoudskosten berekend. Hierbij gaan we er van uit dat alle speelplekken en toestellen aan het einde van de levensduur worden vervangen voor een gelijkwaardige speelvoorziening. Ook zal er zodoende op gebied van onderhoud(skosten) weinig veranderen. De uitgangspunten zijn:

- Behoud van alle formele speelplekken en speeltoestellen;
- Speelondergronden die nu bestaat uit rubbertegels worden vervangen voor andere ondergronden (dit geldt ook voor de andere scenario's);
- De sportplekken blijven behouden en de vervangingsbudgetten blijven daarvoor beschikbaar.
- Afschrijvingstermijn van 15 jaar.

⁴ Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen. De veiligheid van speeltoestellen is geregeld in het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen (WAS)

Benodigde onderhoudskosten

Binnen de benodigde onderhoudskosten worden de kosten voor de verschillende elementen op de speelterreinen, zoals de ondergronden en speeltoestellen meegerekend. Het huidige areaal heeft een benodigd budget van in totaal ruim € 26.000, hiervan wordt het merendeel bepaald door de speeltoestellen (€ 16.000) en voor onderhoud aan ondergronden circa € 10.000.

Beheeronderdeel	Aantal		Kengetal (incl. VAT)	Kosten (incl. VAT)
Ondergronden	6.472	m2		€ 9.757
Ondergrond Asphalt	670	m2	€ 0,34	€ 225
Ondergrond Betontegels	2.369	m2	€ 0,50	€ 1.192
Ondergrond Gras	176	m2	€ 0,46	€ 81
Ondergrond Halfverharding	-	m2	€ -	€ -
Ondergrond Kunstgras	1.196	m2	€ 3,94	€ 4.716
Ondergrond Rubbertegels	1.335	m2	€ 2,25	€ 3.009
Ondergrond Zand	727	m2	€ 0,74	€ 535
Toestellen	247	st		€ 16.027
Onderhoud				
Speeltoestel (< € 1.000)	56	st	€ 11,52	€ 645
Speeltoestel (€ 1.000 - € 2.500)	102	st	€ 27,34	€ 2.788
Speeltoestel (€ 2.500 - € 10.000)	78	st	€ 96,91	€ 7.559
Speeltoestel (> € 10.000)	11	st	€ 160,16	€ 1.762
Inspecties				
Speeltoestel (< € 1.000)	56	st	€ 13,25	€ 742
Speeltoestel (€ 1.000 - € 2.500)	102	st	€ 13,25	€ 1.352
Speeltoestel (€ 2.500 - € 10.000)	78	st	€ 13,25	€ 1.034
Speeltoestel (> € 10.000)	11	st	€ 13,25	€ 146
Eindtotaal				€ 25.784

Figuur 7 Berekende onderhoudskosten

Bij ongewijzigde situatie zal dit onderhoudskostenniveau nagenoeg gelijk blijven voor de komende jaren. Wel zal het kostenniveau voor onderhoud aan ondergrond wat afnemen door het verwijderen van rubbertegels. Deze zullen worden vervangen door zand of gras, wat een kostenbesparing van € 2.100 per jaar.

Benodigde vervangingskosten

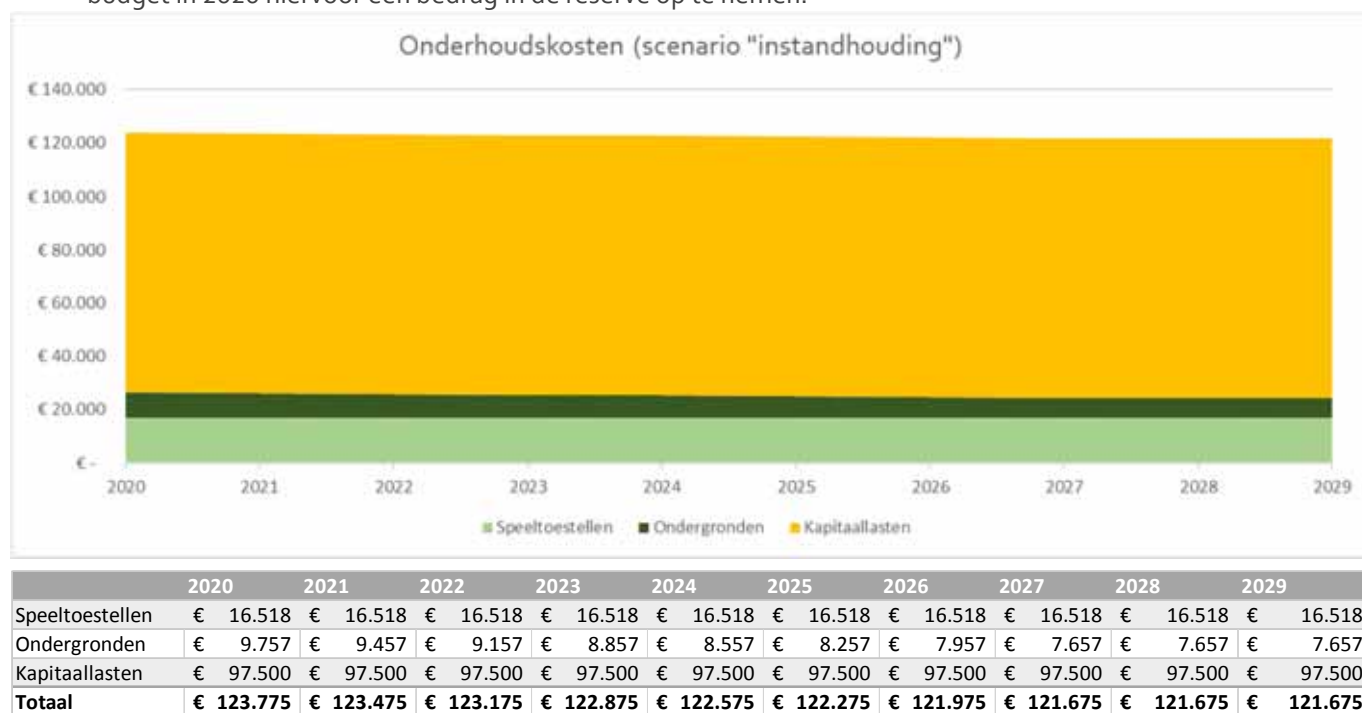
Per speeltoestel en ondergrond is in het beheersysteem voor speelplekken aangegeven wanneer het gewenste vervangingsjaar is. Dit gebeurt op basis van inschatting tijdens de inspectie of door de beheerder. Voor het jaar van herinrichting van de speelplek is gekeken naar de levensduur van de gehele speelplek op basis van de individuele levensduur van toestellen en ondergronden. Voor het moment van herinrichting gelden de uitgangspunten die in hoofdstuk 5 genoemd zijn. Zoals weergegeven in paragraaf 3.4 ligt het zwaartepunt in de eerste 5 jaar; de periode 2020 tot en met 2024. In 2020 is de vervangingsbehoefte circa € 165.000 en in 2021 circa € 584.000. De opvolgende jaren is het circa € 339.000 (2022), € 97.000 in 2023 en € 155.000 2024.

Speelplekken	2020	2021	2022	2023	2024	2026	2029	2032	Eindtotaal
blokplek	€ 165.136	€ 223.541	€ 149.184	€ 97.544	€ 90.071		€ 6.479		€ 731.955
buurtplek		€ 309.834	€ 41.590		€ 46.248				€ 397.672
sportplek		€ 50.000	€ 148.003		€ 18.356	€ 10.840		€ 49.051	€ 276.250
Eindtotaal	€ 165.136	€ 583.375	€ 338.777	€ 97.544	€ 154.676	€ 10.840	€ 6.479	€ 49.051	€ 1.405.877

Figuur 8 Berekende vervangingskosten voor speeltoestellen en ondergronden

Conclusie scenario 1: "Instandhouding" (huidige situatie)

De raad heeft voor onderhoud en vervanging van speelvoorzieningen maximaal € 150.000 structureel beschikbaar gesteld. Door de inzet van een egalisatiereserve egaliseren we de kapitaallasten met een structurele dotatie aan de reserve. De kapitaallasten dekken we vervolgens uit de reserve. Zo ontstaat er voor de begroting een structureel bedrag voor vervangingen, in dit scenario is dit € 95.500 per jaar. Met eerder genoemde onderhoudskosten (incl. inspectie) en kosten voor speeltuinvoorzieningen. In totaal zorgt dit scenario voor een beheerlast van € 123.775 in 2020, tot € 121.675 in 2029. Daarnaast wordt er jaarlijks een budget geraamd voor het participatie- en ontwerptraject met bewoners, voor de buurt- en blokspeelplekken. Hiervoor is €5000,- geraamd en hiervoor wordt voorgesteld vanuit het beschikbare budget in 2020 hiervoor een bedrag in de reserve op te nemen.

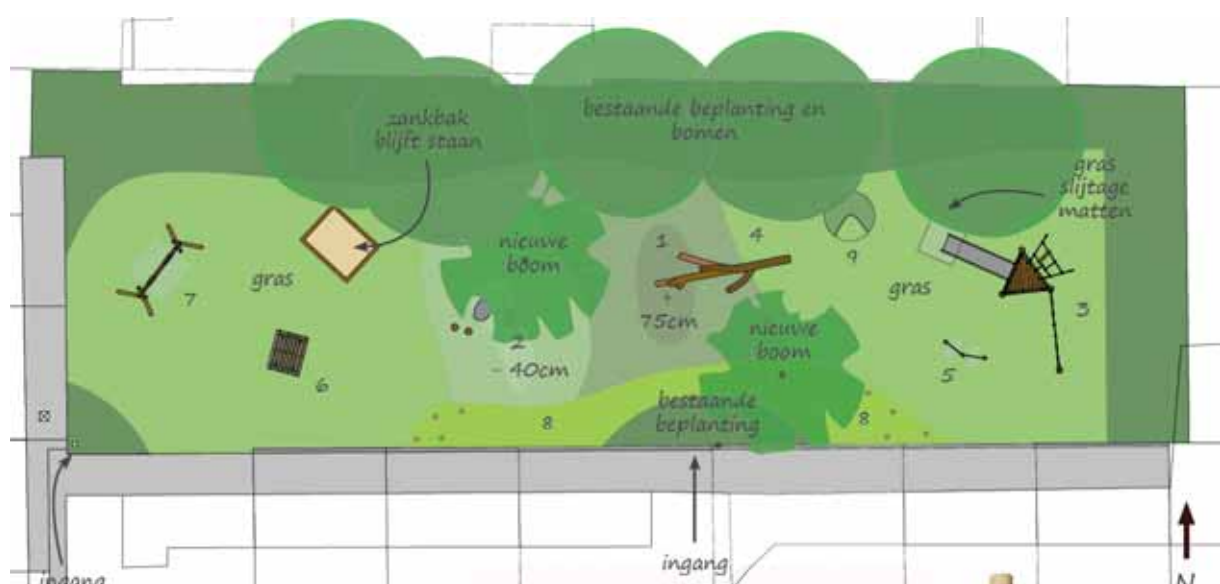
Figuur 9 Berekende exploitatielasten periode 2020-2029

5.3.2 Scenario 2: "Natuurlijk Spelen"

Binnen het scenario "Natuurlijk Spelen" worden alle speellocaties behouden, waarbij aandacht is voor een inrichting met zoveel mogelijke natuurlijke speelaanleidingen. De formele traditionele speeltoestellen zullen voor een groot deel verdwijnen. De bewoners krijgen de keuze om de speelplek geheel met natuurlijke speelaanleidingen in te richten of nog deels met traditionele speeltoestellen. Van alle speellocaties is de inschatting dat 10% wordt ingericht als een natuurlijke speelplek, met natuurlijke speelaanleidingen. De overige 90% wordt ingericht met deels formele traditionele speeltoestellen (30%) en deels informele speelaanleidingen (70%). De focus ligt binnen dit scenario in lijn met de gestelde ambities van de raad en de wensen van bewoners voor natuurlijk spelen. Dit scenario geldt dus voor zowel de buurt- en blokspeelplekken. De uitgangspunten voor benodigde budgetten zijn:

- Alle speellocaties blijven bestaand
- 10% van de speellocaties wordt geheel natuurlijk ingericht. Als hiervoor wordt gekozen krijgen inwoners de mogelijkheid om de locatie verder natuurlijk in te richten met een budget van maximaal € 5.000. Deze speellocatie hoeven niet meer gecontroleerd te worden o.b.v. de WAS-richtlijnen.
- 90% van de speellocaties worden natuurlijker ingericht. Op deze locaties is nog plek voor 30% formele speeltoestellen en 70% informele, natuurlijk speelaanleidingen en natuurlijke ondergronden. Van de informele speelaanleidingen zal 30% van de objecten gecontroleerd moeten worden volgens de WAS-richtlijnen. Zie bijlage 7 voor een beschrijving van de regels rondom speelaanleidingen- en toestellen.
- De sportplekken blijven behouden en de vervangingsbudgetten blijven daarvoor beschikbaar.
- Afschrijvingstermijn van 12 jaar.

In dit scenario kan een natuurlijke speelplek de volgende objecten bevatten zoals een wilgenhut, heuvel, kuilen, zwerfkeien en stapstammen, klimboom, waterspeelplaats, etc. Aan de Klompenmakersweg in Wezep is samen met bewoners de speelplek ontworpen op basis van dit scenario. Onderstaand ontwerp is hiervan het resultaat:

Figuur 10 Impressie van een natuurlijke speelplek in aanleg in Oldebroek

Figuur 11 Impressie van speelobjecten op een natuurlijke speelplek

Benodigde onderhoudskosten

Uitgaande van bovenstaande punten volgt een onderhoudsbudget (exploitatie) van circa € 26.000 in 2020, gedurende de periode 2020-2029 loopt deze terug naar een budget van bijna € 12.000 in 2029. De kosten hiervan worden komende jaren steeds lager doordat de speelplekken opnieuw ingericht worden en traditionele speeltoestellen veelal plaats maken voor natuurlijke speelelementen. Dit budget is opgebouwd uit onderhoudskosten voor speeltoestellen, speelaanleidingen en ondergronden, alsmede het budget voor subsidiëring van bewonersparticipatie rond speelplekken. Hiernaast worden nog kosten gemaakt voor het daadwerkelijk herinrichten van de speelplekken, deze kosten worden in de opvolgende paragraaf inzichtelijk gemaakt. Op basis hiervan worden de begrotingslasten bepaald die ook in de exploitatiebegroting terug zullen komen.

Speelplekken	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
blokplek	€ 13.581	€ 11.859	€ 9.677	€ 8.082	€ 6.694	€ 5.844	€ 5.844	€ 5.844	€ 5.844	€ 5.844
buurtplek	€ 5.861	€ 5.861	€ 3.630	€ 3.270	€ 3.270	€ 2.919	€ 2.919	€ 2.919	€ 2.919	€ 2.919
sportplek	€ 6.747	€ 6.747	€ 6.747	€ 6.747	€ 6.747	€ 6.747	€ 6.747	€ 6.747	€ 6.747	€ 6.747
Totaal onderhoud	€ 26.190	€ 24.468	€ 20.055	€ 18.100	€ 16.712	€ 15.510	€ 15.510	€ 15.510	€ 15.510	€ 15.510

Figuur 12 Berekende onderhoudskosten voor speeltoestellen en ondergronden (scenario “natuurlijk spelen”)

Benodigde vervangingskosten

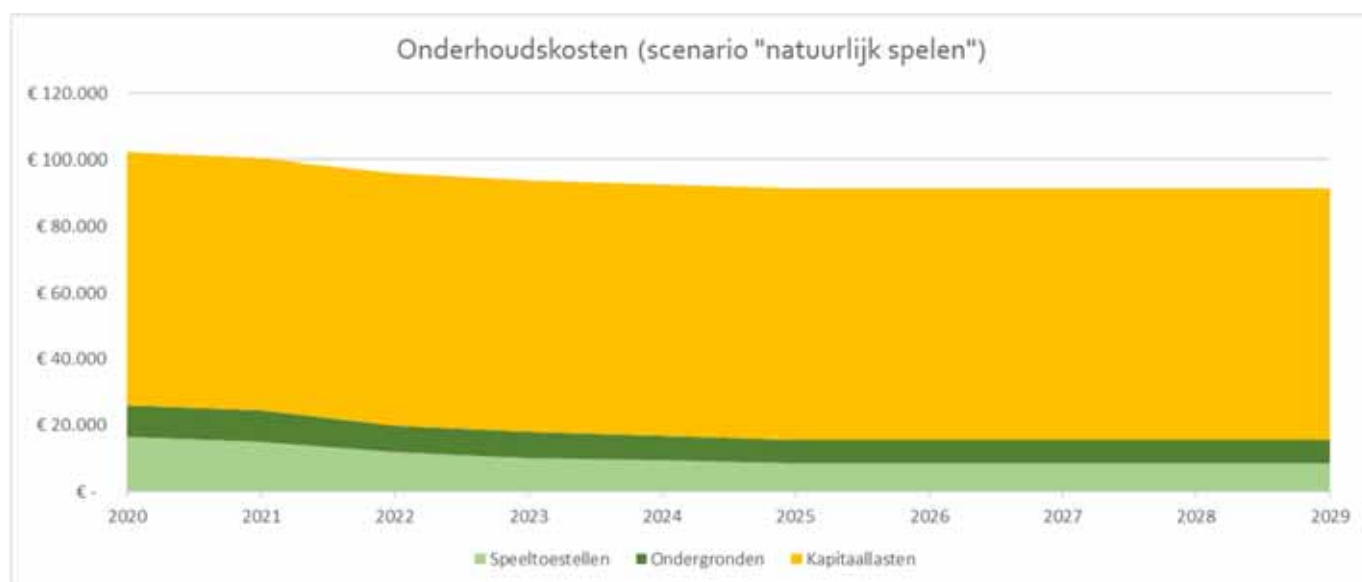
In vergelijking met het basisscenario komen de berekening voor de vervangingskosten binnen dit scenario op een lager benodigd budget uit. Voor 2020 is circa € 103.000 benodigd, in 2021 €393.000, de volgende jaren ruim € 211.000 in 2022 en circa € 44.000 in 2023 en € 91.000 in 2024.

Speelplekken	2020	2021	2022	2023	2024	2026	2029	2032 Eindtotaal
blokplek	€ 103.331	€ 139.990	€ 100.728	€ 43.812	€ 48.653		€ 7.170	€ 443.683
buurtplek		€ 203.248	€ 31.283		€ 23.285			€ 257.816
sportplek		€ 50.000	€ 79.080		€ 19.560	€ 6.899	€ 31.818	€ 187.356
Eindtotaal	€ 103.331	€ 393.238	€ 211.091	€ 43.812	€ 91.498	€ 6.899	€ 7.170	€ 888.855

Figuur 13 Berekende vervangingskosten voor speeltoestellen en ondergronden (scenario "natuurlijk spelen")

Conclusie scenario 2: "Natuurlijk Spelen"

In de huidige begroting is er ruimte voor onderhoud en vervanging met een waarde van maximaal € 150.000. Door de inzet van een egaliseringsreserve egaliseren we de kapitaallasten met een structurele dotatie aan de reserve. De kapitaallasten dekken we vervolgens uit de reserve. Zo ontstaat er voor de begroting een structureel bedrag voor vervangingen, in dit scenario is dit € 41.500 per jaar. Met eerder genoemde onderhoudskosten (incl. inspectie) en kosten voor speeltuinvoorzieningen. In totaal zorgt dit scenario voor een beheerlast van € 102.190 in 2020 tot € 91.510 in 2029. Daarnaast wordt er jaarlijks een budget geraamd voor het participatie- en ontwerptraject met bewoners, voor de buurt- en blokspeelplekken.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Speeltoestellen	€ 16.433	€ 15.112	€ 11.890	€ 10.221	€ 9.545	€ 8.550	€ 8.550	€ 8.550	€ 8.550	€ 8.550
Ondergronden	€ 9.757	€ 9.355	€ 8.165	€ 7.878	€ 7.166	€ 6.960	€ 6.960	€ 6.960	€ 6.960	€ 6.960
Kapitaallasten	€ 76.000	€ 76.000	€ 76.000	€ 76.000	€ 76.000	€ 76.000	€ 76.000	€ 76.000	€ 76.000	€ 76.000
Totaal	€ 102.190	€ 100.468	€ 96.055	€ 94.100	€ 92.712	€ 91.510	€ 91.510	€ 91.510	€ 91.510	€ 91.510

Figuur 14 Berekende exploitatielasten periode 2020-2029 (scenario "natuurlijk spelen")

5.3.3 Scenario 3: “Centrale buurtspeelplekken” en blokspeelplekken minimaal

In dit scenario wordt vooral ingezet op de centrale buurtspeelplek. Hier wordt ruimte geboden om deze nog met traditionele speeltoestellen in te richten, maar wel gestimuleerd om met natuurlijke speelaanleidingen aan de slag te gaan. Voor drie buurtspeelplekken in Wezep geldt dat dit centrale plekken zijn en ruimte bieden om als speeltuinvereniging opgezet te worden. In alle andere kernen/wijken is al een speeltuinvereniging. Hier wordt voor een speeltuinvereniging € 10.000 per buurtspeelplek beschikbaar gesteld. In vergelijking met het eerste en tweede scenario gaat dit wel duidelijk ten koste van de blokspeelplekken, die eenvoudiger worden ingericht met natuurlijke speelaanleidingen. De uitgangspunten zijn:

- Alle speellocaties blijven in stand.
- We investeren in buurtspeelplekken om deze als speelplek te handhaven met veel formele speeltoestellen. Deze plekken krijgen een eenmalige financiële boost van €10.000. Onderhoud en beheer bij grote voorkeur via zelfbeheer (speeltuinvereniging).
- De overige plekken (de blokplekken), worden omgevormd naar een 100% natuurlijke speelplek bij de een blijvende speelbehoefte uit de buurt. Bij behoud mag er bij herinrichting in samenwerking met inwoners maximaal €5.000 extra worden geïnvesteerd in natuurlijke speelaanleidingen.
- De sportplekken blijven behouden en de vervangingsbudgetten blijven daarvoor beschikbaar.
- Afschrijvingstermijn van 12 jaar.

Benodigde onderhoudskosten

De regulier onderhoudskosten lopen flink terug in dit scenario, van ruim € 26.000 naar circa € 19.000 per jaar. Dit is meer dan in scenario 2, omdat bij de buurtspeelplekken ruimte wordt gegeven om deze in te richten met traditionele speelvoorzieningen.

Speelplekken	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
blokplek	€ 13.581	€ 12.271	€ 9.730	€ 7.857	€ 6.979	€ 6.012	€ 6.012	€ 6.012	€ 6.012	€ 6.012
buurtplek	€ 5.861	€ 5.861	€ 5.861	€ 5.861	€ 5.861	€ 5.861	€ 5.861	€ 5.861	€ 5.861	€ 5.861
sportplek	€ 6.747	€ 6.747	€ 6.747	€ 6.747	€ 6.747	€ 6.747	€ 6.747	€ 6.747	€ 6.747	€ 6.747
Totaal onderhoud	€ 26.190	€ 24.880	€ 22.339	€ 20.466	€ 19.587	€ 18.620	€ 18.620	€ 18.620	€ 18.620	€ 18.620

Figuur 15 Berekende onderhoudskosten voor speeltoestellen en ondergronden (scenario “centrale speelplek”)

Benodigde vervangingskosten

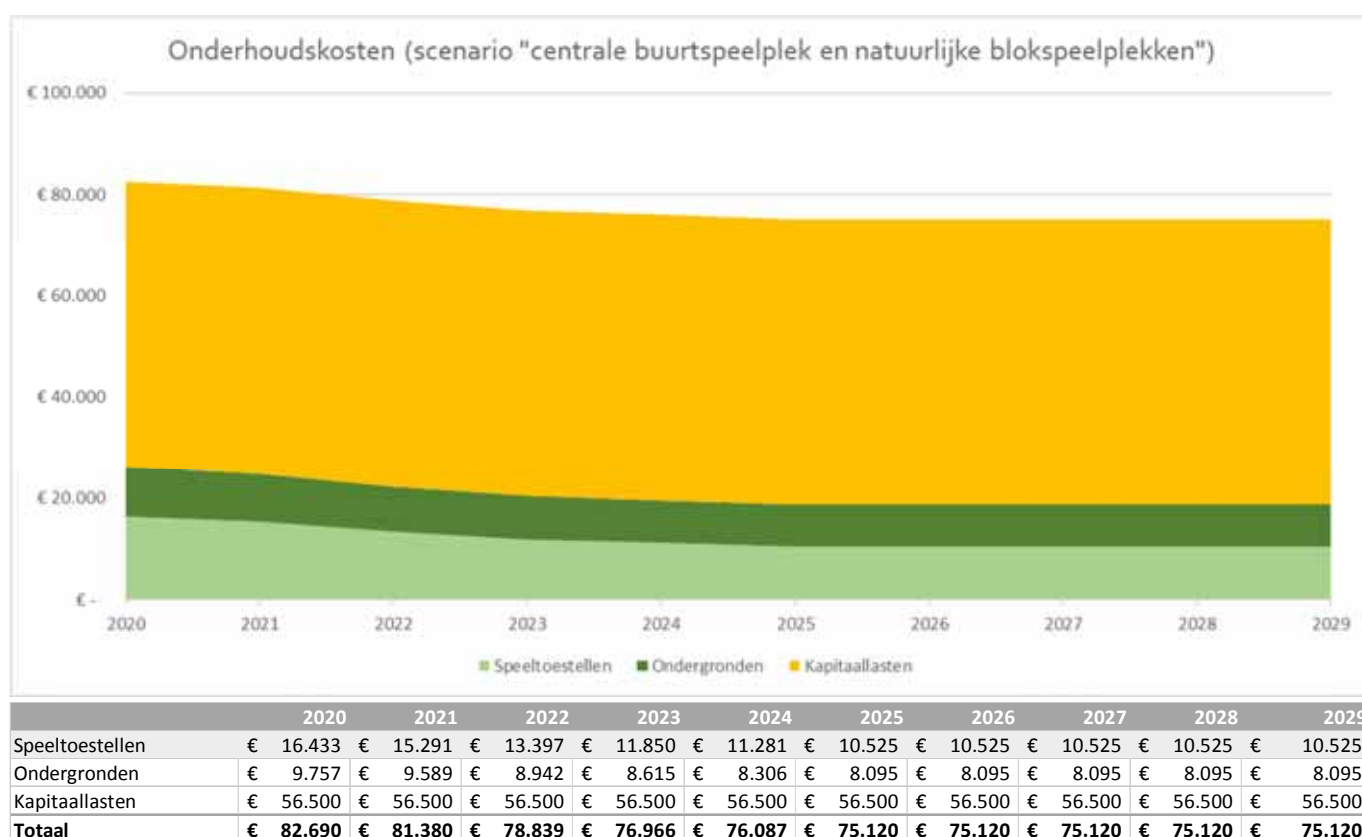
De bestaande blokspeelplekken in Wezep worden in dit scenario groen ingericht met natuurlijke speelaanleidingen. De centrale buurtplekken krijgen extra investeringsbudget van € 10.000 per speelplek. Hierbij is de verwachting dat deze speeltuinen dan worden ingericht als speeltuinvereniging. Gezamenlijk met de andere speelplekken en sportplekken volgt onderstaande vervangingsbehoefte (dit is dus inclusief extra financiële ruimte, zoals hiervoor benoemd).

Speelplekken	2020	2021	2022	2023	2024	2026	2029	2032 Eindtotaal
blokplek	€ 31.284	€ 42.979	€ 29.005	€ 17.094	€ 14.914		€ 1.500	€ 136.776
buurtplek		€ 309.017	€ 51.590		€ 46.248			€ 376.855
sportplek		€ 50.000	€ 110.743		€ 18.356	€ 10.840	€ 49.051	€ 238.990
Eindtotaal	€ 31.284	€ 401.996	€ 191.338	€ 17.094	€ 79.518	€ 10.840	€ 1.500	€ 782.621

Figuur 16 Berekende vervangingskosten voor speeltoestellen en ondergronden (scenario "centrale speelplek")

Conclusie scenario 3: "Centrale buurtspeelplekken en natuurlijke blokspeelplekken"

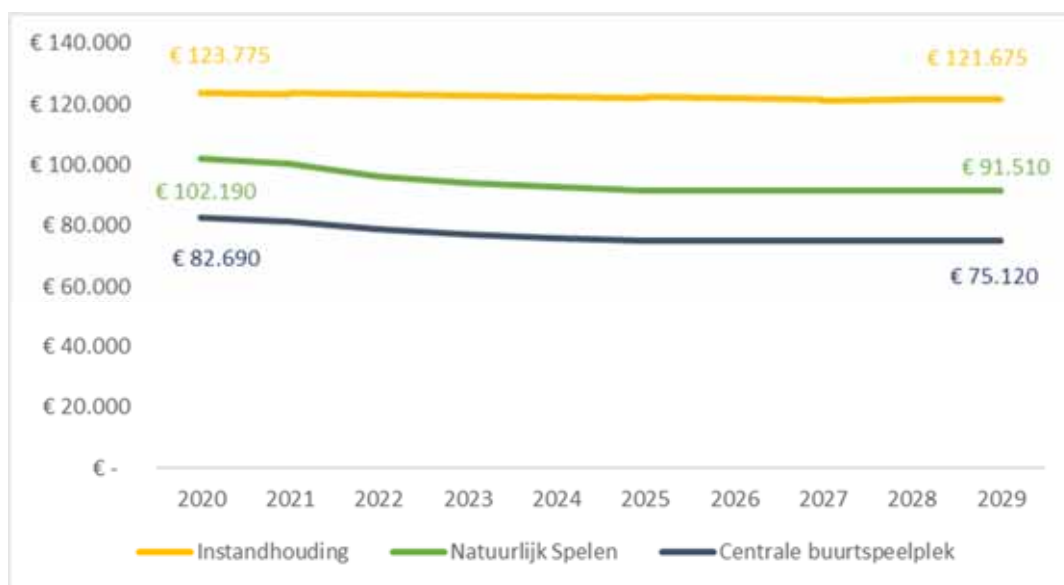
In de huidige begroting is er ruimte voor onderhoud en vervanging met een waarde van maximaal € 150.000. Door de inzet van een egalisatiereserve egaliseren we de kapitaallasten met een structurele dotatie aan de reserve. De kapitaallasten dekken we vervolgens uit de reserve. Zo ontstaat er voor de begroting een structureel bedrag voor vervangingen, in dit scenario is dit € 76.500 per jaar. Met eerder genoemde onderhoudskosten (incl. inspectie) en kosten voor speeltuinvoorzieningen. In totaal zorgt dit scenario voor een beheerlast van € 102.690 in 2020 tot € 95.120 in 2029. Daarnaast wordt er jaarlijks een budget geraamd voor het participatie- en ontwerptraject met bewoners voor de buurtspeelplekken.

Figuur 17 Berekende exploitatielasten periode 2020-2029 (scenario "centrale speelplek")

5.3.4 Conclusie financieel

De verschillende scenario's passen allemaal binnen de gestelde budgetten voor speelvoorzieningen. In onderstaande figuur zijn ze in vergelijking weergegeven. Het voorkeursscenario voor de speelvoorzieningen binnen de gemeente is het scenario Natuurlijk Spelen, dit scenario sluit aan bij de verschillende ambities van de gemeente en de wensen van bewoners.

Figuur 18 Financieel verloop van de scenario's

Bijlage 1: Overzicht formele speelplekken

Kern	Blokspeelplek	Buurtspeelplek	Sportplek
Hattermerbroek	Mezenhof (2020)		Trapveld verlengde Kerkweg (2032)
Noordeinde		Noorderbrink (2024)	Trapveld Noorderbrink (2034)
Oldebroek		Kooiveen (2020)	Trapveld Begoniastraat (2022)
Oosterwolde	Eikenhof (2023)		JAP Oosterwolde VSCO (2020)
't Loo			Trapveld Beltgravenweg (2026)
Wezep	- De Bulten (2022) - Elias Beckmanstraat (2023) - Hegenbos (2024) - Heikamp (2021) - Houthakkersweg (2024) - kamperfoeliestraat 16 (2029) - Kamperfoeliestraat/Spoorlaan (2021) - Klommenmakersweg Noord (2020) - Klommenmakersweg Zuid (2020) - Koolzaadaker/Bietenakker (2022) - Oude Keizersweg (2020) - Rietdekkersweg (2022) - Roggeakker (2022) - Speltakker (2024) - Verlengde Meidoornstraat (2021) - Wagenmakersweg (2021) - Wildekampsweg (2021) - Wolhuisweg (2023) - Wortelakker (2021)	- Boterakkers (2020) - De Savornin Lohmanhof (2021) - Magnoliastraat (2021) - Schepersbos (2022) 't Veld (2021)	- Skatebaan (2020) - Trapveld maisakker (2020) - Trapveld Nieuwlandsweg (2024)

Bijlage 2: Huidige situatie speelruimte

Verdeeld over de kernen zijn er 41 formele speelplekken. Vervuit de meeste liggen in Wezep (30). In zeven gevallen betreft dit een (al dan niet omheinde) speeltuinvereniging. Van de overige 34 speelplekken is er 21x sprake van een blokplek en 7x sprake van een buurtspeelplek waar een combinatie van speel- en sporttoestellen wordt aangeboden. Daarnaast zijn er nog 6 sportplekken, waarbij het aanbod varieert van

eenvoudig trapveld met portaaldoelen (Maisakkers) tot een skatevoorziening (Zonneweide) of combinatie van een crossbaan, voetbalveld en basketbalplein (Hattemerbroek). Naast de formele speel- en sportplekken zijn er in de gemeente ook 12 (al dan niet openbare) schoolpleinen. Op 8 van deze pleinen kunnen kinderen nu ook na schooltijd spelen. De speelplekken en schoolpleinen zijn weergegeven op de inventarisatiekaart.

Noordeinde

Kleinste kern met een formele speelplek. Noordeinde is kent vooral bebouwing langs de Groote Woldweg. Er is één schoolplein, maar spelen gebeurt (naast de eigen erven) vooral aan de rand van het dorp op de enige formele speelplek die het dorp kent. Deze biedt ruimte voor iedereen in het dorp om te spelen en sporten. Er is geen speeltuinvereniging verbonden aan deze buurtspeelplek. In april 2020 is het schoolplein van het Noordermerk opnieuw ingericht als groen schoolplein. Deze plek is ook na schooltijd toegankelijk.

Oosterwolde

Dorp met speeltuinvereniging de Haerkamp. Dit is logischerwijs de centrale speelplek en deze is ook uitdagend ingericht tot circa 12 jaar. In het dorp ligt verder nog één kleine blokspeelplek voor jonge kinderen. Er is geen formeel trapveld, maar er zijn meerdere plekken waar bewoners vrij kunnen sporten (lege grasveldjes). Voetballen kan ook op het schoolplein van de Wegwijzer, dit plein is alleen niet openbaar. Kinderen kunnen zich in het grootste deel van het dorp (ten westen van de Groote Woldweg) vrij bewegen (geen barrières). Aan de oostkant liggen vooral sportverenigingen en wordt door het dorp gewerkt aan het project 'Hart voor Oosterwolde'. Hierbij wordt ook gekeken naar het vergroten van de recreatieve (spelen en bewegen) mogelijkheden van het dorp.

't Loo

Kern aan rand van de Veluwe met volop mogelijkheden om het bos in te trekken, al gaven bewoners tijdens de bewonersavonden aan, dat dit tegenwoordig minder wordt gedaan (en toegestaan). Wel wordt er gespeeld bij Landal 't Loo. In het dorp zelf ligt speeltuinvereniging 'de Speelbus' waar kinderen tot circa 10-12 jaar fijn kunnen spelen. Direct naast de speeltuin ligt ook een voetbalkooi. De enige echte barrière in het dorp (de Looweg) loopt vooral aan de buitenkant van het dorp. Kinderen kunnen zich daardoor eenvoudig door het dorp verplaatsen. Het enige schoolplein ligt aan het eind van de Looweg, zo'n 750 meter buiten het dorp. Hier is ook een voetbalveldje.

Oldebroek

In Oldebroek is de speelruimte efficiënt verdeeld. Er is een speeltuinvereniging ('Op de Wip') met een nabijgelegen trapveld en een openbaar schoolplein waar kinderen goed kunnen spelen. In het westelijk deel van het dorp liggen daarnaast nog 2 openbare speelplekken met sportfuncties waarvan een; 'het Wilde Westen' een speeltuinvereniging is. In Oldebroek kunnen kinderen van alle leeftijden spelen of sporten. Het Hullenbos aan de oostkant biedt mogelijkheden om lekker te kunnen spelen in het groen, dit was vroeger vaste kost voor de kinderen uit het dorp, maar wordt tegenwoordig maar heel beperkt gedaan (volgens de kinderen die we hierover spraken). Kinderen kunnen zich relatief vrij verplaatsen door het dorp en dus gebruik maken van de meeste speelmogelijkheden. Grote barrière is de Zuiderzeestraatweg, maar ook de Stationsweg en Rustenburgsweg zijn voor jongere kinderen (tot circa 8 jaar) een grens.

De belangrijkste speelplek in Oldebroek is uiteraard de grote Speeltuin op de Wip. Deze is alleen niet altijd open (niet in de winterperiode). Naast de speeltuin wordt vooral gespeeld op de schoolpleinen of in het groen nabij het Kooiveen. Het Wilde Westen is een middelgrote speeltuinvereniging in Oldebroek West. Volgens de kinderen waarmee gesproken is tijdens het onderzoek wordt er relatief weinig op straat zelf

gespeeld. Dit komt deels omdat ze niet zo goed weten wat ze zouden moeten doen en omdat er op veel plekken auto's geparkeerd staan.

Bij de Buitensportaccommodatie bij de sportvelden is een beweegtuin ingericht voor senioren.

Wezep

Het gros van de formele speelplekken van de gemeente is gelegen in Wezep (30 van de 43). Opvallend is dat dit veel relatief kleine blokspeelplekken zijn (20x), gelegen in hofjes tussen de woningen (voor direct omwonenden) en dat er eigenlijk geen echt grote centrale speelplek is zoals deze wel te vinden is in de andere kernen. In Wezep-noord zijn wel een dierenweide (de Bulten) en twee speeltuinverenigingen gelegen ('Kids Village' en 'De Beelhof'). Dit zijn beide openbare speelplekken waar geen entree voor betaald hoeft te worden. In het dorp liggen daarnaast (nu nog) zes schoolpleinen waar kinderen, ook na schooltijd lekker buiten kunnen spelen.

Door duidelijke barrières (Zuiderzeestraatweg, Stationsweg, Keizersweg, Veluwelaan, Ruitersveldweg – zie ook de inventarisatiekaart) wordt Wezep opgedeeld in verschillende buurten. Kinderen kunnen zich binnen deze buurtjes relatief vrij verplaatsen. In elk van deze buurten ligt tenminste één grotere speelplek waar de buurt fijn kan spelen. Alleen in het gebied onder de Keizersweg (rondom plekken 10, 11 en 12) en in het wijk 'de Akkers' ontbreekt een speelplek voor de buurt en is er eigenlijk alleen sprake van speelplekjes voor direct omwonenden. Opvallend is dat juist in deze buurtjes de betrokkenheid van bewoners wel groot is. De speelplek fungeert daar bijvoorbeeld ook als gemeenschappelijke moestuin of is gecombineerd met een kippenren. In de Akkers wordt door bewoners zelf gewerkt aan een initiatief om de speelruimte op een andere manier in te richten.

Qua sport kunnen kinderen in elke buurt vooral goed voetballen. Er zijn veel trapveldjes gecombineerd op de formele speelplekken. Goed verspreid over Wezep zijn daarnaast ook drie grotere aparte trapvelden. Op de Zonneweide kan daarnaast ook geskatet worden (al wordt dit weinig gedaan op deze plek) en is er plek om te volleyballen. In het buurtje ten zuiden van de Keizersweg ontbreekt een formele sportplek, maar kun je op de speelplekjes zelf wel klein balspel beoefenen.

In Wezep is nu, net als in de andere kernen geen natuurlijke speelplek. Alle speelplekken zijn traditioneel of met sportfuncties ingericht. Het bos is wel dichtbij (de Veluwe) wat je met name merkt in de uitlopers van de Akkers en ook aan de buurten aan het spoor. Het is niet gebruikelijk dat kinderen zelf het bos in gaan om te spelen. In Wezep zelf zijn wel mogelijkheden om lekker in het groen te spelen, dit wordt niet actief gefaciliteerd met speelaanleidingen en/of een speelplek in groen. In de Bulten (noord) of langs de Puttensteinsveldweg (de Akkers) zou dit prima kunnen en ook op draagvlak kunnen rekenen bij bewoners.

In de nabije toekomst zal een deel van de schoolpleinen verdwijnen doordat scholen samengevoegd worden. Hierdoor vervallen speelmogelijkheden in met name het gebied rondom het centrum van Wezep. Aanbevolen wordt hier actief in te zetten op een goede formele buurtspeelplek zodat kinderen uit deze buurt goed buiten kunnen blijven spelen. In het noorden van Wezep komt er juist een nieuw schoolplein bij.

Hattermerbroek

Hattermerbroek is goed bedeed qua speelruimte. Er is een grote speeltuinvereniging ('Vogelenzang'), een schoolplein én een openbare (blok)speelplek voor de jongere kinderen (tot circa 10 jaar). Voor oudere kinderen is er een sportplek met trapveld, basketbalveldje en fraaie crossbaan. Kinderen kunnen zich

redelijk door het dorp verplaatsen, maar voor kinderen aan de noordzijde van het dorp is de Zuiderzeestraatweg wel een sterke barrière.

Bijlage 3: Spelen en beleidsdoelstellingen

Spelen is een belangrijk thema omdat het op meerdere beleidsdoelstellingen van toepassing is. Door aandacht te besteden aan spelen en speeltuinen, besteed je automatisch ook aandacht aan andere disciplines zoals leefbaarheid, kwaliteit van de openbare ruimte, gezondheid, klimaatverandering en participatie. Hieronder volgt per thema een aantal beleidsdoelstellingen met betrekking tot spelen en speelruimte.

Leefbaarheid en kwaliteit openbare ruimte

- Kinderen moeten kunnen spelen en bewegen. We stellen een beleid voor speelplekken op, waarbij inwoners en onderwijs partners zijn. De openbare ruimte heeft een rol in de leefbaarheid van de dorpen. Groen verdient extra aandacht en moet bevorderd worden in de bebouwde omgeving (Bestuursovereenkomst 2018-2022)
- Voor alle kernen streven we binnen onze mogelijkheden naar behoud van basisvoorzieningen als basisonderwijs, een dorpshuis, een openbare speelvoorziening in de buitenruimte en een sportgelegenheid. Ontmoeting is essentieel om eenzaamheid tegen te gaan. Concentratie van voorzieningen is belangrijk: dit verhoogt het gebruik (Omgevingsvisie)
- Oldebroek wil optimaal inspelen op de kracht van de mensen, de pracht van het landschap, de unieke ligging en de ondernemingsgeest. Voor onze openbare ruimte betekent dat dat deze:
- Schoon en veilig is en een goede milieukwaliteit heeft;
- Aantrekkelijk en gevarieerd is;
- Uitnodigt tot ontmoeten, bewegen, spelen en sporten;
- Bereikbaar en toegankelijk is voor iedereen en rekening hoeft met een breed scala aan behoeften; (Omgevingsvisie)
- Overigens is het niet de bedoeling dat op elke nu nog onbebouwde plek woningen gebouwd gaan worden. Dergelijke plekken hebben ook hun waarde, doordat ze "lucht" geven in de buurt. Er moet voldoende ruimte blijven om te spelen en te recreëren (Structuurvisie 2030).

Groen en klimaat

- De openbare ruimte is van en voor iedereen en met elkaar zorgen we hiervoor. Groen, speel- en ontmoetingsplekken dragen bij aan de leefbaarheid van de kernen. De komende periode gaan we dit uitwerken in een Speelbeleidsplan en een nieuwe groen- en beheervisie. Hier ligt een nauwe relatie met onze werkzaamheden om adequaat in te spelen op opgaven gekoppeld aan klimaatveranderingen (Omgevingsvisie).
- Speelplaatsen, sportvelden en begraafplaatsen hebben een andere functie en hebben in de groenstructuur een aparte status. Deze plekken hebben naast hun hoofdfunctie vaak ook een groenfunctie en kunnen beeldbepalend zijn in een wijkstructuur of hoofdstructuur (Groenvisie 2014).

Participatie

- Betrokkenheid van inwoners bij het beheer en onderhoud stimuleren we. We faciliteren en adviseren inwoners bij het zelfbeheer en onderhoud van groenstroken, speelplekken en accommodaties (Bestuursovereenkomst 2018-2022).

Gezondheid

- Ook op een indirecte manier draagt de overheid bij aan de gezondheid van kinderen, bijvoorbeeld bij de inrichting van de openbare ruimte. Dit doet men door rekening te houden met verkeersveiligheidsaspecten en het bieden van voldoende verspreide en gevarieerde speelruimte (Gezondheidsnota 2017-2021).
- De inrichting van de leefomgeving biedt kansen om bij te dragen aan een gezonde leefstijl. Een gezonde leefomgeving is een leefomgeving die als prettig wordt ervaren en die uitnodigt tot gezond gedrag en waar de druk op de gezondheid zo laag mogelijk is. Het is een omgeving die schoon en veilig is, uitnodigt tot bewegen, spelen en sporten, fietsen, wandelen, die OV-gebruik stimuleert, zorgt voor goede bereikbaarheid en ervoor zorgt dat mensen elkaar kunnen ontmoeten. Het is een omgeving met een goede milieukwaliteit (geluid, lucht, bodem, externe veiligheid) en voldoende groen, natuur en water (Gezondheidsnota 2017-2021).

Bijlage 4: Uitwerking Kaders

1. Diversiteit in de speelruimte en ontmoeting stimuleren
2. De huidige speelplekken blijven behouden waarbij de inrichting afgestemd wordt met de omgeving
3. De openbare ruimte nodigt uit tot spelen en bewegen
4. Focussen op speel- en sportvoorzieningen die echt uitdagen tot meer gebruik en beweging
5. Meer avontuurlijke speelruimte en spelen in het groen
6. Speelruimte moet bijdragen aan een klimaatbestendige openbare ruimte
7. Buurtspeelplekken die nog geen speeltuinvereniging zijn stimuleren om deze plekken zo om te vormen
8. Schoolpleinen zijn bij voorkeur openbaar en dragen zo bij aan de speelmogelijkheden in de buurt
9. Het overdragen van beheertaken richting bewoners wordt gestimuleerd
10. Bij de herinrichting van speelplekken wordt samengewerkt en kapitaalvernietiging voorkomen

Vergroten van de speelruimte-diversiteit en stimuleren van ontmoeting en samenspel voor iedereen!

Dat betekent aandacht voor ontmoeten, bewegen, natuurlijk spel(en) en toegankelijkheid van de speelplekken. Spelen is immers gezond, goed voor je motorische, sociale, creatieve en emotionele ontwikkeling. Het zorgt er voor dat je je vrolijk voelt, vrij bent en even niet hoeft te houden aan de alledaagse regels maar zelf kunt bedenken waar je zin in hebt. Kinderen, maar eigenlijk iedereen zou daarom veel vaker lekker buiten moeten spelen en bewegen.

De openbare ruimte is ook van iedereen, dus moet ook iedereen zich welkom voelen om in de openbare ruimte te bewegen, spelen en daarmee ook te ontmoeten! Hierbij moet ook gedacht worden aan inwoners voor wie bewegen in de openbare ruimte niet zo vanzelfsprekend is zoals volwassenen (tot heel oud) en inwoners met een lichamelijke of verstandelijke handicap. Omdat niet iedereen op dezelfde manier buiten speelt, is het belangrijk dat de openbare ruimte zelf ook gevarieerd is. Niet alleen maar glijbanen en schommels om te spelen, maar ook een plek waar je bijvoorbeeld een hut kunt bouwen of met water kunt spelen. Niet alleen maar trapveldjes om te voetballen, maar ook een plek om te freerunnen of met je fiets te crossen.

Uit het onderzoek blijkt dat veel speelruimte hetzelfde is. De gemeente, maar ook bewoners zelf, zien graag dat er (veel) meer wordt ingezet op alternatieve speelvormen als natuurlijk spelen of een combinatie van natuurlijke en traditionele speelvormen. Daarnaast is in de Omgevingsvisie Oldebroek (december 2018) gesteld dat er meer aandacht nodig is voor ontmoetingsplekken in de openbare ruimte. Openbare speelplekken lenen zich bij uitstek voor ontmoeting; tussen spelende kinderen, maar juist ook voor ouders, grootouders of andere bewoners.

Op speelplekken kan de focus meer verschuiven van spelen met toestellen naar vrij spel en ontmoeting. Dit zie je op kleinere schaal al gebeuren op plekken waar bewoners bijvoorbeeld een moestuin hebben aangelegd of een picknicktafel hebben geplaatst. Op buurtspeelplekken en in speeltuinverenigingen ligt de focus meer op beweging (uitdaging en variatie) en moet ontmoeting vooral worden gezocht in een goede verblijfswaarde, samenspel (goede toestel- en inrichtingskeuzes) en toegankelijkheid voor inwoners met een handicap. Het is niet nodig om hiervoor allemaal aangepaste toestellen aan te schaffen, het helpt al veel als er wordt nagedacht over de toegang tot de speelplek (hekwerk, stoeprand), de ondergrond en slim toestelgebruik zoals bijvoorbeeld nestschommels. Tips voor de inrichting van goed toegankelijke speelplekken zijn te vinden op de website van de Speeltuinbende (www.speeltuinbende.nl).

In het streven naar meer variatie in beweegvormen en (daardoor) meer beweging in de openbare ruimte wordt de koppeling gelegd met het op te stellen preventie- en sportakkoord in Oldebroek.

De huidige speelplekken blijven behouden waarbij de inrichting afgestemd wordt met de omgeving.

Met de behoefte aan spelen, bewegen en ontmoeten wordt voorgesteld om alle huidige speelplekken te behouden.

De openbare ruimte is zoveel als mogelijk bespeelbaar.

Spelen hoeft zich niet te beperken tot de formele speel- en sportplekken. Spelen begint immers al wanneer kinderen uit de deur stappen en kan ook onderweg naar school, de bibliotheek, winkel of uiteraard de speelplek zelf. Goede informele speelruimte en speelroutes zorgen dat kinderen (en hun ouders) meer geprikkeld worden om buiten te spelen en bewegen én maakt ook dat kinderen makkelijker centraal gelegen buurtspeelplekken of een speeltuinvereniging (mogen) bereiken.

Voorbeelden van informele speelruimte zijn bijgevoegd als bijlage aan dit document. Hierbij valt te denken aan eenvoudige pingelpaaltjes, goede stoepanden (maar uiteraard ook rekening houden met rolstoelen, kinderwagens en rollators), fietsheuveltjes in de verharding, slalom-paaltjes of speelaanleidingen in de verharding. Interessante informele speelruimte is nu al te vinden in het winkelcentrum van Wezep (rondom de zwervkeien) maar ook de (voormalige) crossbaan bij de gymzaal nabij basisschool de Bron. In de kern Oldebroek liggen kansen om het spelen buiten de formele speelplekken (stoepen, grasveldjes, openbaar groen) te verbeteren. Dit gebeurt nu nog weinig, terwijl de kern maar enkele centraal-gelegen plekken kent.

Voor de introductie of aanleg van speelaanleiding of informele ruimte is het aan te bevelen dit vooral samen op te pakken met kinderen. Welke spelletjes vallen er te bedenken met elementen die bijvoorbeeld op de gemeente werf liggen? En hoe zou dit toegepast kunnen worden in de straat?

Uitvoering:

Het aanbrengen van extra speelaanleidingen en speelroutes is nu nog niet meegenomen in de scenario's of uitvoeringsplannen. De investeringen hiervoor zijn vaak minimaal en voorgesteld wordt om dit met name te realiseren bij (her)ontwikkeling of renovatie van bestaande straten. Hierbij kan dan direct geïnvesteerd worden in de benodigde ruimte (brede stoepen, grasveldjes, openbaar groen).

Focussen op speel- en sportvoorzieningen die echt uitdagen tot meer gebruik en beweging.

Goede speelruimte betekent niet dat er overal speelplekken zijn of dat ieder kind voor de deur kan glijden, schommelen of wipwappen. Goede speelruimte daagt kinderen, maar ook volwassenen uit om lekker

Bron: Gezondheidsraad/ministerie van VWS

buiten te spelen en bewegen. Hiermee wordt het gemakkelijker voor kinderen om de beweegrichtlijnen te halen die zijn opgesteld door de Gezondheidsraad (2017).

Voor het behalen van de beweegrichtlijnen is het belangrijk dat er voldoende speelruimte aanwezig is om lekker buiten te spelen en bijvoorbeeld zelf spelletjes te bedenken. Speeltoestellen met weinig uitdaging dragen maar beperkt bij aan het behalen van de beweegnorm. Beter is om in te zetten op uitdagende plekken waar kinderen uit de hele buurt echt gestimuleerd worden om langere tijd lekker (samen) buiten te spelen.

De situatie in met name Wezep is nu dat er veel dezelfde speelplekken zijn. Zeker bij kleinere blokspeelplekken resulteert dit in weinig belevingswaarde. Enkele plekken worden goed gebruikt, maar kinderen vinden de meeste speelplekken eigenlijk niet uitdagend genoeg. Omdat een plek met speeltoestellen meer kost en niet zorgt voor variatie in het aanbod van speelvormen wordt nu voorgesteld om minder formele speelplekken met speeltoestellen te realiseren, maar wel een verbetering van de kwaliteit van deze speelvoorzieningen (meer uitdaging, verblijfswaarde en mogelijkheden voor samenspel).

De andere plekken, die niet uitdagender worden ingericht, blijven behouden als speelruimte waarop kinderen vrij kunnen spelen. Dit kan eventueel met kleine toestellen, maar wellicht veel leuker als groene ruimte met natuurlijke speelaanleidingen en/of elementen die de sociale cohesie in de straat vergroten.

Meer avontuurlijke speelruimte en spelen in het groen

Eén van de belangrijkste streefpunten voor toekomstige speelruimte is vergroening. Dit draagt bij aan het vergroten van de diversiteit (3.1), raakt het thema van informele speelruimte (3.2) en sluit goed aan bij het volgende kader of klimaatbestendige speelruimte (3.5). Natuurlijke speelruimte of spelen in het groen prikkelt het exploratieve speelgedrag bij kinderen. Zeker als hierbij gewerkt wordt met los, levend materiaal. Kinderen kunnen dan immers zelf vorm geven aan de speelruimte, kunnen bouwen, zelf spelletjes bedenken of grenzen verleggen. De toepassingen van natuurlijk spelen variëren van eenvoudige stapstammen, zwerfkeien of een bloemenmengsel tot een insectenhotel (educatieve waarde), palenbos, wilgentenenhut, visvijver en waterbaan.

Natuurlijk spelen kan bevorderd worden op bestaande, formele speelplekken door speeltoestellen te vervangen door natuurlijke speelaanleidingen maar ook door in bosgebied of aan de rand van de wijk snoeiafval te laten liggen. Hiervoor liggen bijvoorbeeld kansen in het Hullenbos en Kooiveen (Oldebroek) of het groene bos(je) aan de Stationsweg in Wezep.

Speelruimte moet bijdragen aan een klimaatbestendige openbare ruimte

Er komt steeds meer aandacht voor de klimaatbestendige inrichting van de openbare ruimte. "Duurzaam, energieneutraal en klimaatbestendig" is daarom ook niet voor niets één van de vijf centrale thema's van de Omgevingsvisie Oldebroek. Zomers worden warmer, regenbuien heviger en dit vraagt iets van de gebouwde omgeving. De openbare speelruimte kan een rol spelen in het vasthouden (retentie) of afvoeren van water en door een groene inrichting (gras als valondergrond, vegetatie, natuurlijk materiaalgebruik) kan tevens het hittestress-effect worden beperkt. Door het plaatsen van bomen wordt tevens meer beschutting geboden op speelplekken waardoor kinderen ook in warme zomers lekker buiten kunnen spelen.

Bij de uitvoering (zie ook hoofdstuk 5) wordt daarom bewust ingezet op het vergroenen van de openbare speelplekken. Niet alleen op speelplekken met speeltoestellen, maar juist ook op de plekken waar samen met bewoners wordt gekeken naar een alternatieve inrichting. Met name Wezep Noord en Centrum bieden kansen op een betere waterberging door bijvoorbeeld wadi's en het *ontstraten* van de openbare ruimte. Dit is bijvoorbeeld interessant voor de verharde speelplek aan het Savorin Lohmanhof (nr. 26 op de kaart).

Waar mogelijk en gewenst zullen (extra) bomen op speelplekken worden geplaatst. Bij voorkeur zijn dit bomen die bijvoorbeeld (eetbare) vruchten werpen en betrokken kunnen worden in het spel van kinderen. Zo wordt niet alleen ingespeeld op klimaatambities, maar ontstaat tegelijkertijd leukere speelruimte.

Buurtspeelplekken in Wezep stimuleren om een speeltuinvereniging op te richten

De gemeente ziet graag dat in elke wijk/kern één centrale speelplek gekoppeld aan een speeltuinvereniging. Het voordeel van een speeltuinvereniging is dat het dagelijks beheer gewaarborgd blijft, de betrokkenheid vanuit de buurt groot is, er vaak meer sociale cohesie rondom de plek is en dat een speelplek daardoor vaak beter gebruikt wordt.

Momenteel is aan zeven speelplekken een speeltuinvereniging gekoppeld. Het bestuur (bewoners) van deze vereniging draagt zorg voor het basisbeheer van de speelplek zoals beschreven bij 3.8 (beheer). Vanuit de gemeente is hiervoor een vast aanspreekpunt benoemd en is er een webpagina opgezet waarop alle basisinformatie (wet- en regelgeving, adressen en handige tips, afspraken) terug te vinden is. Ook wordt jaarlijks een ontmoeting gefaciliteerd tussen de speeltuinverenigingen om ervaringen en tips uit te wisselen.

Voorgesteld wordt om de huidige zeven speeltuinverenigingen in stand te houden (mits zij dit willen voortzetten). Voor een speeltuinvereniging komen alleen de plekken die tijdens het onderzoek als "buurtspeelplek" zijn benoemd in aanmerking. Dit zijn vier locaties in Wezep.

Om te stimuleren dat er meer speeltuinverenigingen worden opgericht wordt een duidelijk stappenplan opgesteld voor nieuwe speeltuinverenigingen en komt per buurtspeelplek mét een vereniging een extra budget vrij voor de (her)inrichting van de speelplek.

Huidige subsidies:

Momenteel kunnen de omheinde speeltuinverenigingen (Vogelenzang, de Haerkamp, Op de Wip en de Speelbus) een subsidie van ca. € 1.400,-/jaar aanvragen. Bij de vervanging van speeltoestellen draagt de gemeente voor 36% bij aan de vervangingskosten. De overige 64% moet de vereniging sparen uit de subsidies of verzamelen via fondsenaanvragen, entree of door activiteiten te organiseren. De gemeente draagt zorg voor de inspecties en voert reparaties uit aan de speeltoestellen.

In 2020 wordt met speeltuinverenigingen nagegaan of deze Nadere regel aangepast moet worden. Ook de Dierenweides worden hierbij betrokken.

Schoolpleinen zijn bij voorkeur openbaar en dragen zo bij aan de speelmogelijkheden in de buurt

Tijdens het onderzoek, gaven veel kinderen aan dat het schoolplein één van de belangrijkste speelplekken in de buurt is. Hierop wordt dagelijks gespeeld en worden daardoor veel spelletjes bedacht die kinderen ook na schooltijd graag voortzetten. Kinderen spreken, om buiten te spelen, dan ook vaak af op het schoolplein. De gemeente onderstreept die rol en wil dit ook versterken door schoolpleinen, waar mogelijk, openbaar te stellen buiten schooltijd.

Voorstel is de schoolpleinen open te stellen buiten schooltijd zodat deze gebruikt kunnen worden door de buurt. Dit is al zo in de meeste gevallen. De gemeente draagt geen zorg voor de complete herinrichting van schoolpleinen maar kan wel ondersteunen met een bijdrage voor de kosten, met kennis bij herinrichting en beheer en kan desgewenst de schoolpleinen opnemen in de jaarlijkse inspectierondes.

Het overdragen van beheertaken richting bewoners wordt gestimuleerd

De gemeente draagt nu zorg voor de inspecties, reparaties en het reguliere groenonderhoud van speelplekken (uitgaande van een leeg grasveld en standaard struik-/boomonderhoud)

Het overdragen van beheertaken richting bewoners wordt gestimuleerd.

- Deze 'taken' betreffen dan met name groenonderhoud (snoeien, maaien) en het schoonhouden van de speelplek (zwerfafval) en speeltoestellen
- Bewoners van buurtspeelplekken kunnen als vereniging een subsidie/vergoeding krijgen als zij het groenonderhoud oppakken. Hierdoor wordt het bijvoorbeeld mogelijk om heuveltjes, vlinderstruiken, fruitbomen, een moestuin, picknickbank en/of meer natuurlijke speelaanleidingen aan te brengen omdat dit onderhoud relatief lastig is om uit te laten voeren door de gemeente. Ook op deze plekken

kunnen bewoners een vergoeding krijgen voor het groenonderhoud. Zij kunnen daarmee het groen op orde houden en verfraaien.

- Het groenonderhoud van trapvelden blijft de gemeente in principe zelf doen. Omdat het om grote oppervlakten gaat, kan de gemeente dit voordelig zelf doen. Als bewoners wel wensen dit over te nemen, gaat de gemeenten met bewoners in overleg hierover.

Bij de herinrichting van speelplekken wordt samengewerkt en kapitaalvernietiging voorkomen

Voor de vervanging van speelplekken wordt het volgende voorgesteld:

- Jaarlijks wordt naar aanleiding van de veiligheidsinspectie gekeken naar de te verwachten levensduur van speeltoestellen. Als een significant deel van de toestellen in aanmerking komt voor vervanging wordt deze plek op de lijst gezet voor herinrichting.
- Bij herinrichting moet kapitaalvernietiging worden voorkomen. Als een deel van de toestellen op een plek nog enkele jaren meekan moeten deze opgenomen worden in het nieuwe ontwerp of (als goed verplaatsbaar) worden bijgeplaatst op een andere locatie of speeltuinvereniging.
- Als een vervangingsprogramma is opgesteld wordt samen met contactpersonen gezeten om te kijken om ervaringen uit te wisselen, maar ook de staat van de speelplekken te bespreken en te kijken of toestellen eventueel uitgewisseld kunnen worden, plekken kunnen worden samengevoegd en/of nog goede speeltoestellen die vrijkomen bij een herinrichting elders geplaatst kunnen worden.
- Bij blokspeelplekken wordt bij de herinrichting zomin mogelijk gewerkt met speeltoestellen. Hier wordt gestreefd naar vergroening, vrij spel, ontmoeting en invulling met (natuurlijke) speelaanleidingen. Omwonenden worden tijdig geïnformeerd via de contactpersoon van de speelplek en gevraagd mee te denken.
- Ook de omwonenden van buurtspeelplekken worden ruim (minstens een jaar) van te voren ingelicht dat 'hun' plek aan de beurt is voor herinrichting. Zo kunnen ze zich organiseren en kan er daadwerkelijk een goede start van de speeltuinvereniging gemaakt worden.

Bijlage 5: Participatietraject Beleidsplan Spelen

Voor het opstellen van het Beleidsplan Spelen is een participatietraject gestart om wensen en verbeterpunten op te halen voor speelplekken in gemeente Oldebroek. Wandelingen met basisscholen, bijeenkomsten met jongeren, een online vragenlijst en bewonersavonden werden georganiseerd. Verder is ook een speelkaart gemaakt waarop alle speelplekken in de gemeente Oldebroek staan aangegeven. We kijken hoe we deze speelkaart bij inwoners onder de aandacht kunnen brengen. De opgehaalde wensen zijn meegenomen in het opstellen van de beleidskaders die in hoofdstuk 3 worden benoemd. De uitkomsten van het participatietraject worden hieronder beschreven.

Wandelingen met basisscholen

Er zijn vijf wandelingen georganiseerd met acht basisscholen in Oldebroek (één gecombineerde wandeling met alle scholen) en Wezep (vier wandelingen). Hierbij zijn we met kinderen in gesprek gegaan over de speelmogelijkheden in hun woonomgeving en bezochten we favoriete speelplekken, hutten en natuurlijk het schoolplein. Kinderen gaven veel extra input over de huidige speelruimte welke is verwerkt in een inventarisatiekaart en de opgestelde beleidskaders.

Bijeenkomsten met jongeren

Er zijn eind maart en begin april 2019 twee bijeenkomsten gehouden met jongeren. Deze avonden waren niet exclusief bedoeld om met jongeren over speel- of sportruimte in gesprek te gaan maar gingen over meerdere thema's. Het meest relevante gespreksonderwerp dat besproken is met de jongeren is het gebruik van de skatevoorziening in Wezep. In 2020 wordt met jongeren nagegaan welke wensen er zijn en hoe invulling gegeven kan worden aan deze plek. Op dit moment is de skatebaan niet bruikbaar door de staat van de toestellen. Daarbij werd in het verleden op deze plek veel overlast van de jongeren ervaren door buurtbewoners. Ook de locatiekeuze zal daarom besproken worden. Voor de sportplekken, waren ook ideeën zoals een freerun- parcours. In overleg met jongeren is afgesproken om eerst aan de slag te gaan met de skatebaan en een chillplek. In vervolgesprekken is vervolgens eerst met de jongeren gekeken naar een uitwerking voor een chillplek. Vanuit de jongeren kwam geen initiatief om hier verder mee aan de slag te gaan. Door beperkt initiatief vanuit de jongeren wordt op dit moment nagegaan waar een gecombineerde beweeg/chillplek gerealiseerd kan worden. na vaststelling van het speelbeleids- en beheerplan wordt nagegaan of de skateplek daarbij betrokken kan worden.

Online vragenlijst

De enquête is 167 keer ingevuld met name door volwassenen met kinderen tussen de 0-9 jaar. De leeftijdsgroep 10-19 jaar is slecht vertegenwoordigd in de antwoorden. Over het algemeen wordt de ervaring gedeeld dat er te weinig speel- en sportaanbod is, dat deze eenzijdig is en niet uitdagend genoeg. Soms zijn de bewoners niet bekend met alle plekken in hun buurt en soms liggen de plekken te ver weg voor kinderen om zelfstandig te bereiken. In het groen of op straat wordt ook wel gespeeld, maar daar kan best wat verbeterd worden. In de gemeente zijn mensen overwegend positief tegenover natuurlijke speelaanleidingen. Met name de realisatie van een (centrale) formele natuurspeeltuin wordt als oplossing gegeven om kinderen meer in aanraking te laten komen met de natuur. In Oldebroek is dit nog meer het geval dan in andere gebieden. Dit is een kans voor herinrichting.

Opvallend is dat in Wezep veel ontevredenheid bestaat. De plekken zijn ouderwets, liggen er vervallen bij en de gemeente haalt enkel toestellen weg. Vernieuwing van het huidige aanbod zien daarom ook bijna alle inwoners als prioriteit, hierbij rekening houdend met het toevoegen van uitdaging en diversiteit.

Oldebroek

De kinderen die de vragenlijst hebben ingevuld (5-9 jaar), gebruiken de buitenruimte voornamelijk als ontmoetingsplek. Daarnaast gaan ze het liefst sporten. Goede sportfaciliteiten worden het meeste gemist. Ideeën zijn bijvoorbeeld plekken om te fietscrossen en te skaten.

Sporten voor volwassenen zouden de inwoners best leuk vinden. Met name op een plek waar hun kinderen spelen, zodat alle leeftijden iets te doen hebben. Een voorbeeld is om op de Stouwerdamsweg een speelgedeelte toe te voegen. Maar over het algemeen vinden ze een goed aanbod voor kinderen toch belangrijker. Geef de volwassenen dan goede wandelpaden. Spelen in het groen zien zowel de ouders als volwassenen graag. Bewoners zien in het Oldebroekerbos een kans om een centrale natuurspeelplek te ontwikkelen.

Wezep

De kinderen uit Wezep (5-19 jaar) spelen vaak samen buiten. Kinderen bouwen graag, sporten of klimmen buiten. Het speelaanbod wordt als oud, ouderwets en fantasieloos ervaren. Ook het weghalen van toestellen zijn bewoners niet blij mee. De wensen zijn daarom ook: meer uitdagende speelplekken, meer speelnatuur en meer speel- en sportplekken in het algemeen (en zeker voor oudere kinderen). Voorbeelden zijn volwaardige voetbalvelden, een JOP en centrale plekken waar alle leeftijden gebruik van kunnen maken. Groene speelplekken vinden ook de volwassenen een goed idee, mits dit niet ten koste gaat van bespeelbare open ruimte of speelplekken. Hondenpoep wordt in dit verband als een probleem ervaren. Ten aanzien van sporten voor volwassenen denken de inwoners van Wezep hetzelfde als in Oldebroek.

Overige kernen

In deze gebieden spelen de kinderen juist veel buiten in het groen. De rommel die kinderen hierbij achterlaten wordt soms als hinderlijk ervaren. Het oversteken van wegen om speelplekken te bereiken is hier een groter probleem dan in de grote dorpen. De formele speelvoorzieningen die er zijn, zijn niet altijd openbaar. Als dit de enige speelvoorziening is in de kern, zijn brede openingstijden van groot belang.

Bewonersavonden

Er zijn in totaal zes bijeenkomsten georganiseerd met bewoners. De eerste, in januari 2019, betrof een bijeenkomst voor de contactpersonen van de speelplekken. Zij werden geïnformeerd over de plannen en geraadpleegd over de wijze van communiceren richting de rest van de inwoners. In februari en maart zijn vervolgens vier avonden georganiseerd voor inwoners uit Oldebroek, 't Loo, Noordeinde en Oosterwolde (1 avond) en Wezep (verdeeld over 3 avonden). Hierbij is met bewoners in gesprek gegaan over het voorlopige uitvoeringsplan.

Tijdens de bewonersbijeenkomsten over de reguliere speelruimte en het uitvoeringsplan was de opkomst wisselend. Sommige buurten of speelplekken werden goed vertegenwoordigd, maar voor een aantal buurten of hele kernen (Oosterwolde, Noordeinde) is ook niemand gekomen. De reacties van de mensen die kwamen waren wel positief. Veel betrof de inrichting van bestaande speelplekken, maar enkele belangrijke algemene punten die werden aangedragen:

1. Natuurlijk spelen

Versterken van het natuurlijk spelen op bestaande speelplekken of in de bossen. De meeste bewoners konden zich goed vinden in het voornemen om op de plekken meer met natuurlijke speelaanleidingen te werken en minder met toestellen. Bewoners hebben wel een voorkeur voor gecombineerde plekken in plaats van volledig omgevormde locaties zonder speeltoestellen.

2. Communicatie

Verbeteren van de communicatie richting bewoners met betrekking tot ingrepen op speelplekken. Bewoners geven aan in hun ogen onvoldoende op de hoogte gesteld te worden bij aanpassingen op 'hun' speelplek. Graag zien zij dat er een betere afstemming plaatsvindt, waarbij de contactpersonen een belangrijke rol spelen. *(Deze opmerkingen kwamen vooral voort uit het transitietraject in 2013. Dit traject kon uiteindelijk niet doorgevoerd worden, omdat bewoners niet het volledige beheer voor alle speelplekken op zich wilden nemen).*

3. Spreiding van speelplekken

Bewoners geven aan dat het belangrijk is dat er op loopafstand goede speelplekken liggen. Er is wel begrip voor dat dit niet altijd mogelijk is. Als er minder volledig ingerichte speelplekken overblijven in een buurt of wijk, is het wel belangrijk dat er dan wel wordt geïnvesteerd op een centrale plek voor de buurt. Op andere plekken kan dan gekeken worden naar een alternatieve invulling voor direct omwonenden. Barrières zijn voor bewoners maatgevend voor de spreiding van speelplekken

4. Initiatief

Bij een aantal speelplekken die goed waren vertegenwoordigd is er een goede energie om met de speelplekken aan de slag te gaan. Bewoners zijn betrokken, maar niet overal is er de mogelijkheid of het draagvlak om een formele speeltuinvereniging te starten. Bewoners willen best meedenken en ook zelf wel de handen uit de mouwen steken (veel bewoners zetten zich al actief in), dit hoeft dus niet altijd gereguleerd te worden in een vereniging.

Bijlage 6: Kengetallen

Type beheer	Omschrijving
Service onderhoud	Incidenteel onderhoud, reparaties en herstel op basis van meldingen. Veelal bedoeld om direct gebreken en gevaarlijke situaties op te heffen (reactieve onderhoudswerkzaamheden). Het doel van service onderhoud is het terugbrengen van het object in een aanvaardbare conditie.
Regulier onderhoud	Gepland onderhoud dat frequent wordt uitgevoerd (periodiek/jaarlijks terugkerend) of betrekking heeft op ingrepen op een klein gedeelte van het object ('klein onderhoud').
Groot onderhoud	Groter en meer ingrijpende maatregelen op een groot deel van het object. Groot onderhoud verlengt de levensduur van de openbare ruimte en heeft een lage frequentie (na een lange gebruiksduur).
Inspecties	Jaarlijkse inspectierondes die kijken naar functionaliteit en veiligheid van de speelvoorzieningen.

Speeltoestel (< € 1.000)		<i>prijs maatregel/</i>			
	<i>freq./jaar</i>	<i>bew.%</i>	<i>m2</i>	<i>eenh.prijs</i>	
Service onderhoud				2,12	
Service onderhoud % van GO		10%		€ 2,12	9%
Regulier en groot onderhoud				€ 21,16	
Periodiek ronde graffiti bestrijding	1	0,5%	81,00	0,41	2%
Periodiek visuele inspectie	geen kosten (alleen uren medewerkers)	100%	4,75	0,00	0%
Periodiek functionele inspectie	geen kosten (alleen uren medewerkers)	100%	9,51	0,00	0%
Periodieke veiligheidsinspectie inclusief licentiekosten	1	100%	13,25	13,25	57%
vandalisme speeltoestel	1	0,5%	750,00	3,75	16%
herstel speeltoestel	1	0,5%	750,00	3,75	16%
Totaal onderhoud excl. VAT				€ 23,27	
VAT		15%		€ 3,49	
Totaal (incl. VAT)				€ 26,76	
Vernieuwing				€ 50,00	
vervanging speeltoestel	0,07	750,00	100%	€ 50,00	

Speeltoestel (€ 1.000-2.500)		<i>prijs maatregel/</i>			
	<i>freq./jaar</i>	<i>bew.%</i>	<i>m2</i>	<i>eenh.prijs</i>	
Service onderhoud				3,37	
Service onderhoud % van GO		10%		€ 3,37	9%
Regulier en groot onderhoud				€ 33,66	
Periodiek ronde graffiti bestrijding	1	0,5%	81,00	0,41	1%
Periodiek visuele inspectie	geen kosten (alleen uren medewerkers)	100%	4,75	0,00	0%
Periodiek functionele inspectie	geen kosten (alleen uren medewerkers)	100%	9,51	0,00	0%
Periodieke veiligheidsinspectie inclusief licentiekosten	1	100%	13,25	13,25	36%
vandalisme speeltoestel	1	0,5%	2.000,00	10,00	27%
herstel speeltoestel	1	0,5%	2.000,00	10,00	27%
Totaal onderhoud excl. VAT				€ 37,02	
VAT		15%		€ 5,55	
Totaal (incl. VAT)				€ 42,57	
Vernieuwing				€ 133,33	
vervanging speeltoestel	0,07	2.000,00	100%	€ 133,33	

Speeltoestel (€ 2.500-10.000)		<i>prijs maatregel/</i>			
	<i>freq./jaar</i>	<i>bew.%</i>	<i>m2</i>	<i>eenh.prijs</i>	
Service onderhoud				8,87	
Service onderhoud % van GO		10%		€ 8,87	9%
Regulier en groot onderhoud				€ 88,66	
Periodiek ronde graffiti bestrijding	1	0,5%	81,00	0,41	0%
Periodiek visuele inspectie	geen kosten (alleen uren medewerkers)	100%	4,75	0,00	0%
Periodiek functionele inspectie	geen kosten (alleen uren medewerkers)	100%	9,51	0,00	0%
Periodieke veiligheidsinspectie inclusief licentiekosten	1	100%	13,25	13,25	14%
vandalisme speeltoestel	1	0,5%	7.500,00	37,50	38%
herstel speeltoestel	1	0,5%	7.500,00	37,50	38%
Totaal onderhoud excl. VAT				€ 97,52	
VAT		15%		€ 14,63	
Totaal (incl. VAT)				€ 112,15	
Vernieuwing				€ 500,00	
vervanging speeltoestel	0,07	7.500,00	100%	€ 500,00	

Speeltoestel (> € 10.000)		<i>prijs maatregel/</i>			
	<i>freq./jaar</i>	<i>bew.%</i>	<i>m2</i>	<i>eenh.prijs</i>	
Service onderhoud				13,87	
Service onderhoud % van GO		10%		€ 13,87	9%
Regulier en groot onderhoud				€ 138,66	
Periodiek ronde graffiti bestrijding	1	0,5%	81,00	0,41	0%
Periodiek visuele inspectie	geen kosten (alleen uren medewerkers)	100%	4,75	0,00	0%
Periodiek functionele inspectie	geen kosten (alleen uren medewerkers)	100%	9,51	0,00	0%
Periodieke veiligheidsinspectie inclusief licentiekosten	1	100%	13,25	13,25	9%
vandalisme speeltoestel	1	0,5%	12.500,00	62,50	41%
herstel speeltoestel	1	0,5%	12.500,00	62,50	41%
Totaal onderhoud excl. VAT				€ 152,52	
VAT		15%		€ 22,88	
Totaal (incl. VAT)				€ 175,40	
Vernieuwing				€ 833,33	
vervanging speeltoestel	0,07	12.500,00	100%	€ 833,33	

Natuurlijke speelaanleiding		<i>prijs maatregel/</i>			
	<i>freq./jaar</i>	<i>bew.%</i>	<i>m2</i>	<i>eenh.prijs</i>	
Service onderhoud				1,87	
Service onderhoud % van GO		10%		€ 1,87	9%
Regulier en groot onderhoud				€ 18,66	
Periodiek ronde graffiti bestrijding	1	0,5%	81,00	0,41	2%
Periodiek visuele inspectie	geen kosten (alleen uren medewerkers)	100%	4,75	0,00	0%
Periodiek functionele inspectie	geen kosten (alleen uren medewerkers)	100%	9,51	0,00	0%
Periodieke veiligheidsinspectie inclusief licentiekosten	1	100%	13,25	13,25	65%
vandalisme speeltoestel	1	0,5%	500,00	2,50	12%
herstel speeltoestel	1	0,5%	500,00	2,50	12%
Totaal onderhoud excl. VAT				€ 20,52	
VAT		15%		€ 3,08	
Totaal (incl. VAT)				€ 23,60	
Vernieuwing				€ 25,00	
vervanging speeltoestel	0,05	500,00	100%	€ 25,00	

Bijlage 7: Regels natuurlijke speelplekken⁵

Gemeenten die aan de slag willen met natuurlijke speelplekken vragen zich misschien af welke regels en wetten er gelden. Dit ligt bij de het type speelobject waarmee de speelplek is ingericht. Een speelplek met natuurlijke speelaanleidingen heeft geen keuringsplicht maar dit betekent niet dat er minder kosten of minder aandacht voor veiligheid moet zijn.

Speeltoestel

Een speeltoestel is 'een inrichting bestemd voor vermaak of ontspanning waarbij uitsluitend van zwaartekracht of fysieke kracht van de mens gebruik wordt gemaakt' (artikel 1 c Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen (WAS)), zoals een glijbaan of een schommel. Een speeltoestel brengt voor de beheerder (extra) verplichtingen met zich mee, zoals een keuring door een aangewezen keuringsinstelling, het bijhouden van een logboek en een jaarlijkse inspectie.

Speelaanleiding

Op een natuurlijke speelplek zullen vooral speelaanleidingen staan. Een speelaanleiding is een natuurlijk object dat bedoeld is om kinderen uit te nodigen tot spelen, bijvoorbeeld een omgetrokken boomstam of stapstenen in een watergang. Voor speelaanleidingen geldt geen keuringsplicht, maar wel regelmatige controle en een veiligheidscheck. De discussie of een speelobject een speeltoestel of speelaanleiding is wordt niet alleen gevoerd met het oog op aansprakelijkheid. Maar ook uit pedagogische overwegingen: de spanning van risico's zijn wezenlijk onderdeel van aantrekkelijk en leerzaam spel en moet niet te vergaand worden uitgebannen.

Er bestaat nogal eens twijfel of iets een speelaanleiding is of een speeltoestel. Hieronder volgt een lijst met objecten die gelden als natuurlijke speelaanleiding en daarom niet onder het WAS vallen:

- Toestellen die als element van hun spel door kinderen onder toezicht worden vervaardigd (bijvoorbeeld boomhutten);
- Speeltoestellen die alleen gebruikt worden in de sfeer van de particuliere huishouding;
- Datgene dat niet als een constructie is aan te merken (losse materialen, omgetrokken bomen, etc), tenzij het door een doelbewuste bewerking door de mens een speelobject is geworden of daarvoor is bestemd;
- Constructies zonder duidelijke speelwaarde en -risico's (doolhoven of hutten van wilgentakken, vogeluitkijkplaatsen, etc);
- Constructies door de natuur zelf ontstaan ('speeileilanden', tegen elkaar gevallen bomen, etc);
- Tijdelijke constructies (door kinderen, bezoekers of groepen zelf gebouwd).

Het is mogelijk om speelnatuur zo in te richten met enkel natuurlijke objecten en speelaanleidingen die niet onder veiligheidsvoorschriften van het WAS vallen. Maar ook voor dit privaatrechtelijk beheer van speelnatuur is het gewenst dat zij regelmatig gecontroleerd wordt op veilige speelsituaties door de

⁵ Bronnen:

<http://www.coolnature.nl/starten-maken-en-beheren/ontwerpen-en-aanleg/certificeren.html>

<https://www.crow.nl/downloads/pdf/openbareruimte/levende-stad/themadossier/natuurlijk-spelen/groen-spelen-in-zeeland.aspx>

Spelen in de bossen, NVWA

beheerder. Eenmalige veiligheidscheck met een update ieder 5 jaar wordt aanbevolen om de zorgplicht juridisch afdoende vorm te geven.

Hoe intensiever speelnatuur gebruikt wordt des te intensiever beheer moet plaatsvinden. Een natuurlijke speelplek betekent dus niet minder onderhoudskosten. Goed beheer beweegt mee met gebruiksintensiviteit. Veel bezoekers en veel gebruik van speelelementen betekent slijtage, meer afval en meer aandacht voor veiligheid.

Voorbeelden speeltoestel

Voorbeelden speelaanleiding

